LAIKAS

Nr. 208 XI M.

"EL TIEMPO" — SEMANARIO LITUANO — 12 DE FEBRERO — VASARIO 12 D. 1958 METAI

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
No. 524296

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado
Concesión Nº 4289
Tarifa Reducida
Concesión Nº 4015

NEIŠLYGINTOS SASKAITOS

ANGOROS DERLIUS

Psibaigus Bagdado pakto dalyvių suvažiavimui, galima trumpai apžvelgti šių pasitarimų plotmės reikšmę. Kaip žinome, šalia Anglijos ,Turkijos, Irako, Irako, Irano ir Pakistano užsienio reikalų ministerių, — kurie ir sudaro šio pakto vyriausią organą, — kaip delegatas—stebėtojas dalyvavo ir JAValstybių užs. reik. min. John Foster Dulles. Nesuklysdami, galime tvirtinti, kar šios konferencijos rezultatai yra teigiami, ypač turint galvoje šių 5 valstybių interesų margumą.

Jau prieš prasidedant konferencijai buvo aišku, kad negalima laukti plataus nuomonių išlyginimo Kipro salos likimo reikalu tarp Anglijos ir Turkijos, arba suvienodinti galvoseną apie Kačemiro sritį, del kurio Pakistanas priklausomybės ginčijasi su Indija. Negalima buvo laukti nei Irako norų patenkinimo prisijungti Bareino salas, Persų įlankoje, esančias Anglų protektorate, svarbias petrolio šaltiniais, o taip pat garsias ir savo perlų augintojais.

Visi čia suminėti klausimai buvo, sakytum, apgaulingi klystkeliai, grūmoję nepasisekimu. Turkijos sostinėje susirinkusiai Bagdado pakto dalyvių konferencijai. Tuo būdu, bendras militarinės komandos sudarymas, dalyvaujant JAValstybėms, stebėtojo rolėje, be abejonės yra pozityvus reiškinys.

Artimųjų Rytų padangė visada buvo apsiniaukusi dėl didžiųjų valstybių interesų susidūrimo ir skirtingo supratimo. Negalime pamiršti ir vietinių dinastininių arabų valstybių reikalų, o taip pat ir Izraelio įsikūrimo, sukėlusio net kraujuotą karinį žydų susikirtimą su kaimynais arbais. Visi šie kivirčai, kaip jau nesykį šiose skiltyse buvo minėta, leidó įsikišti ir Sov. Sąjungai, kuri 1954 — 1957 metų laikotarpyje ginklais, ir mašinomis ir kitomis gėrybėmis sukišo Sirijoje 280 milijonų, gi Egipte 480 milijonų dolerių. Šios ilgametės paskolos yra didesnės už Rusijos teiktas sumas Indijai ir Jugoslavijai. Atrodo net, kad ir Lenkija, pastaruoju metu ieškanti JAValstybėse 300 milijonų dolerių paskolos, tos paramos negali susilaukti iš Maskvos, nes ir toliau Artimųjų Rytų srityje esantieji įtampos židiniai reikalauja nuolatinės Maskvos materialinės pagalbos, kad tuo būdu galima būtų nuolat plėsti lipnų komunistinį voratinklį, naudojant karinius, ekonominius ir psichologinius Kremliaus "ponų" metodus.

NEAIŠKIOS JUNGTUVĖS

Šio mėnesio pradžioje gimusi jungtinė Egipto—Sirijos valstybė tuo tarpu yra keistokas junginys. Geografiniu atžvilgiu skiriamas Jordanijos, Izraelio ir Libano negali būti laikomas ištisiniu teritoriniu vienetu. Keleivis, norėdamas pasiekti šio visais atžvilgiais keistoko junginio sostinę Kairą turės naudoti tik vandens ir oro kelius. Jau šis faktas rodo, kad tikram šių abiejų kraštų susiliejimui nėra daug vilčių. Suprantama, pirmoje eilėje bus suderintas politinis režimas abiejuose kraštuose, kuris Sirijoje remiasi įvairių partijų būvimu, gi Egipte tėra viena Naserio vadovaujama patriotinė liga.

Užsienio politika jau ir nuo seniau buvo bendra arba bent vienoda, laikantis taip vadinamojo "pozityvaus neutralumo" ir palaikant glaudžius santykius su Maskva.

Dar lengvesnis susiliejimas yra karinėje srityje, praktiškai jau nuo seniau turįs vieną karinį štabą, egiptiečio generolo vadovaujamą. Visuose Sirijos kariuomenės daliniuose yra Egipto kareivių ir karininkų, kurie jau nuo 1957 m. spalio mėn. čia įsikūrė, kaip žinome, Turkijos ir Sirijos santykių paaštrėjimo metu. Nekelia jokių rūpesčių ir šių kraštų apsiginklavimas, nes visi ginklai yra gauti iš Maskvos ir Pragos.

Kiek sunkiau reikalai vystysis ekonominėje srityje, kurioje tuo tarpu nenumatoma pasikeitimų, pirmoje eilėje stengiantis suvienodinti piniginius šių kraštų vienetus. Tam tikra prasme ūkinėje srityje šie kraštai papildo vienas antra. Sirijos kviečiai, miežiai ir vilna turės rinką Egipte. Tačiau tuo pačiu metu už juos nebus gaunama svetimų valiutų, nes anksčiau šie gaminiai buvo eksportuojami. Be abejonės, Sirijos piniginis vienetas — svaras, iki šiol aukštos vertės, turės būti prilygintas prie žemo Egipto svaro. Šis valiutų sulyginimas, suprantama, bus vienas sunkiausių naujosios Egipto-Sirijos jungtinės valstybės klausimų.

Matome tad, kad šį junginį greičiau galima būtų pavadinti personaline unija, turinčią vieną valstybės galvą ir vieną entrinę vyriausybę. Jau dabar galima tvirtinti, kad šios Jungtinės Arabų valstybės galva bus Naseris, išrinktas visuotiniuose rinkimuose.

Iš kitos pusės, Egipte tačiau jaučiamas tam tikras susirūpinimas su baime dėl Sirijos gyventojų aukštesnės kultūros ir inteligentijos, kuris savaime suteiks Sirijai tam tikrų pirmenybių politiniame ir ūkiniame gyvenime. Neturime pamiršti, kad Sirijai pastaraisiais metais smarkiai ūkiškai vystėsi, sumoderninant darbo metodus, pakeliant žemės ūkio derlių, gerinant susisiekimo tinklą, įrengiant elektros jėgaines bei drėkinimo įmones. Šie visi darbai dėl Egipto silpnos ekonominės padėties turės sustoti.

Daugeliui todėl kilo klausimas dėl šio Egipto - Sirijos susijungimo, kuris pastarosios buvo siekiamas, nežiūrint net į jau minėtus ekonominius nuostolius.

Verta tad panagrinėti priežastis, kodėl kaip tik Sirijoje šio susijungimo buvo norima daugiau nei Eigpte. Savaime aišku, yra daug priežasčių, tačiau jų tarpe negalime pamiršti keisto reiškinio, kad Sirijos gyventojų pusė yra sudaryta iš jaunesnių, kaip 21 metų gyventojų. Šis faktas rodo, kad nors ir nebūdami dar pilnai ūkine prasme našūs, politiniame gyvenime įneša daug judrumo ir dinamikos, sukelia įvairių revoliucinių nacionalistinių judėjimų, kurių pastaruoju metu taip gausu Sirijoje ir kuriuos atitinkamai panaudoja Maskva savo reikalui. Čia galime prisiminti vieno 16 metų jaunuolio pareiškimą: "Sirija savyje nėra sudaryta vientisos tautos su savita kalba ir neutralinėmis sienomis. Tai yra svetimų jėgų padaras, dirbtinai sukurtas po pirmojo karo. Mūsų kaimynai iš Jordanijos ar Irako mažai kuo skiriasi nuo mūsų, net ir Tuniso bei Maroko gyventojai neturi skirtingumų. Todėl mes jaunieji esame sužavėti Naserio idėjos sukurti vieną Arabų valstybę, kuri nuo Persijos įlankos siektų Atlanto vandenyną".

Šiai jaunuomenei Egipto ir Sirijos sujungimas yra pirmasis žingsnis prie Naserio mestos svajonės įgyvendinimo, kuris buvo daugiau propagandiniais sumetimais skirtas Vakarams išgąsdinti, bet rado gerą dirvą Sirijos jaunimo tarpe. Neturime pamiršti, kad Damaskas, — Sirijos sostinė, — visais laikais yra buvęs panarabinio judėjimo centru. Arabų nacionalizmas Sirijos gyventojams yra įgimtas. Damaskas savo laiku yra buvęs didžiulės arabų imperijos sostine. Vėliau Kryžiaus karo metais iš jo plaukė pasipriešinimas prieš iš Europos besiveržiančius riterius. Net ir Turkų otomanų imperijos laikais Sirijos pasipriešinimas buvo ryškesnis, nei kitų arabinių kraštų.

Maskvoje šis susijungimas buvo sutiktas šaltai, paskelbiant ti ktrumpa žinute. Tuo būdu, laikoma, kad šiame susijungime reikia ieškoti ir gilesnių

(Nukelta į 2-rą puslapį)

DIDIŽIĄJĄ SUKAKTĮ MININT

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 40 METŲ SUKAKTIS TURĖTŲ SUSTIPRINTI KIEKVIENO LIETUVIO RYŽTINGUMĄ!

Savo aukomis ir pasišventimu lietuvių tauta prieš keturiasdešimt metų iškovojo sau laisvę ir Lietuvai nepriklausomybę. Niekas laisvės lietuviams neatnešė ir nepadovanojo. Tūkstančiai geriausių Lietuvos sūnų ir dukterų aukojosi ir kovojo už laisvę su caro žandarais ir kazokais 1812, 1831, 1863, 1905 metais ir su bolševikais 1919 — 1920 ir 1941 metais. Daugel jų žuvo Lietuvoje kovos laukuose ar Sibiro taigose tremtyje — už tėvų žemę, už šventą idealą gyventi laisvai savo nepriklausomoje nuo svetimųjų valstybėje.

Lenkiame galvas prieš didvyrius; jie atidavė Lietuvai viską, ką turėjo, net gyvybę, už laisvę ir šviesesnį rytojų.

Jų iškovota Lietuvai nepriklausomybė įgalino tautą sudaryti savo valstybines institucijas, nustatyti demokratinę santvarką, vykdyti žemės reformą, pakelti krašto ūkį iki tokio laipsnio, kad jo augimu ir pastovumu stebėjosi svetimieji, įvesti aršsu pagrįsta pastovų piniginį vienetą, sukurti modernią švietimo sistemą, aukštai pakelti visas kultūrines sritis ir išplėsti ūkinius ir kultūrinius ryšius su plačiuoju pasauliu. Šie laimėjimai tebeteikia jėgų ir vilčių vesti kovą toliau su tuo pačiu istoriniu priešu už krašto išlaisvinimą ir nepriklausomos valstybės atstatymą.

Primestoji komunistinė santvarka mūsų žmonių dvasios nepalaužė. Jo ir toliau drąsiai visur ir visada pasirodo esą verti savo garbingos, laisvę mylinčios, tautos vaikai. Kaip savo laiku carų ištautinimo režimas spontaniškai iššaukė reakciją ir pagimdė „Aušrą", „Tėvynės Sargą", „Varpą", davė vysk. Valančių, Kudirką, Basanavičių, Maironį, Tumą, Vaižgantą, Sleževičių ir eilę kitų tautai pasišventusių sūnų, taip ir dabar sovietinė priespauda gimdo naujus didvyrius, kurie, nenuleisdami rankų, kuria ir stiprina lietuvių atsparumą prieš rusinimą ir kietina ryžtą ištverti, ligi laisvė bus atgauta.

Švęsdami šiuos sukaktuvinius Lietuvos Nepriklausomybės Atgaivinimo Paskelbimo Keturiasdešimtuosius metus, kviečiame visus stiprinti viltį ir ryžtą kovą laimėti, kaip ilgai toji kova betruktų, o kovai vesti savo dosnia auka remti Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbus.

Toji parama ypatingai reikalinga šiuo metu, kada Maskva yra pasišovusi visomis politinėmis, ūkinėmis, propagandinėmis, net ginklo priemonėmis priversti laisvąjį pasaulį pripažinti esamąją Lietuvos, lygiai ir kitų pavergtų kraštų padėtį amžiams stabilizuotą. Kremliaus valdovai, piršdami už tai Vakarams tariamą saugumą ir taiką sambūvį, tuomi pat siekia nuginkluoti juos kariniai, politiniai ir ideologiniai, o suskaldydami jų vieningumą, susilpninti laisvųjų kraštų pasipriešinimą sovietų ekspansijai. Sovietai tikisi, kad Vakarai, jų pabūgę, sėsis už bendro stalo ir pasirašys su jais nepuolimo ir kitokias sutartis, kurios lšiduotų jiems pavergtosios imperijos ribas, užmigdytų laisvojo pasaulio budrumą ir atkeltų vartus užvaldyti visą pasaulį.

Tokio visuotino komunistinio sąmokslo metu mūsų pirminė pareiga visiems be išimties įsijungti į intensyvius Lietuvos laisvinimo žygius ne vien žodžiu, bet darbu ir lėšomis. Nė vienas sovietų žygis įamžinti Lietuvos pavergimą neturi likti be pasipriešinimo ir be paaiškinimo pasauliui ir mūsų tautai pavergtame krašte, kol Sovietai siekia ir ką jų kėslai reiškia. VLIKas tai daro kasdien raštais ir oro bangomis per savo radijo programas iš Madrido, Romos, Vatikano, skirdamas tam 80 Prozentų visų savo lėšų.

Bet komunistai ne mažiau siekia mus pačius suskaldyti iš vidaus, kad vedamųjį laisvinimo darbą susilpninus, mus sukiršinus ir išblaškius į grupių grupeles, kurios, vieton vienogo darbo, viena kitai kliudytų veikti. Akyvaizdoje griaunančių priešo pastangų, padarykme visa, kad šio jubliejiniai metai būtų ir vienybės metai:

Kiekvienas lietuvis tejsijungia į Lietuvos laisvinimo darbą!

Kiekvieno krašto kiekvienas žymesnis politikas, pareigūnas, kultūrininkas ar visuomenės veikėjas tebus supažindintas su Lietuvos byla ir jos kova už laisvę!

Kiekvieną brolį ir sesę okupuotame krašte tepasiekia laisvėje esančųjų balsas ir tiesos žodis!

Laisvė yra visuotina ir nedaloma vertybė Lietuvai esant nelaisvėje pasaulis negali tikėtis, kad ją pavergtosios jėgos paliks laisvuosius kraštų taikoje ir ramybėje. Priminkime šią tiesą visiems ir kelkime mūsų tautos pagelbos šauksmą, kad Lietuvos laisvinimo kova, o lygiai ir kitų Sovietų pavergtų tautų laisvinimas būtų prpažintas pasaulinin reikalu ir tarptautiniu judėjimu už pagarbą ir teises žmogui, už laisvę tautoms, už teisingą taiką, saugumą ir gerbūvi visiems.

Petys į petį už tautos laisvę, už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą!

VLIKo PREZIDIUMAS.

ZENONAS IVINSKIS, Roma.

VASARIO SEŠIOLIKTOSIOS AKTAS

KETURIŲ DEŠIMTMEČIŲ PERSPEKTYVOJE

Per apvalius metas turime porą reikšmingų tautinių švenčių: rugsėjo 8-ji, lapkričio 23-ji, vasario 16-ji. Rugsėjo 8-ji, Vytauto Didžiojo karūnavimuisi nuskirtoji data, mus labiau jungia su senąja istorija, su žymiąja lietuvių valstybe, prasidėjusia pirmuoju karaliumi Mindaugu prieš 750 metų ir pagarsėjusia spindinčiais didžiojo Kęstutaičio žygais, nustebinusiais ano meto Europą. Lapkričio 23-ja atžymime žygius mūsų kariuomenės, kuri taip reikšmingai yra prisidėjusi prie nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

Vasario 16-ji yra jau truputį kitokio pobūdžio šventė! Ji reiškia mums įsikūnijimą anų aušrininkų lūkesčių, knygnešių pastangų. Ji yra apvainikavimas nenuilstamos kovos su iš paviršiaus neįveikiamomis kliūtimis. Tas aktas yra gyvas ženklas ir ateities kartoms. Jis pasiliko nepaprastas liudininkas gi laus tikėjimo į savo tautos ateitį tuo metu, kada dangus dar buvo stipriai apsiniaukęs. Tik didelis optimistas galėjo turėti vilties, nes jis įžvelgė kažkur tolumoje lietuvių tautos atsikėlimo ir jos nepriklausomybės žiburį.

Tad ir renkamės kas metai vasario 16-tosios akto pagerbti, tuo būdu paminėdami tai, kas Gedimino sostinėje buvo pasauliui paskelbta prieš 40 metų. Gal kils klausimas, kam gi švenčiame ir vis minime tą didį lietuvių tautos praeities įvykį? Atsakymas yra labai aiškus. Vis susirenkame atžymėti vasario 16-tosios, kad nepamirštume jos lemiančio svorio mūsų krašto likimui, kad ją m i n ė d a m i sustiprintume savo dvasią. Kas yra buvę, kad Vilniuje vieną šaltą vasario mėnesio dieną yra įvykę, nėra veitui nei dingę, nei žuvę, nors kartais liudnose tremties ir dabartinio meto politinėse aplinkybėse taip galėtų atrodyti.

Praeitis paprastai atsiliepia ateičiai. Garbindami savo garsią praeitį, šavėdamiesi anų jau senai milžinkapiuose gulinčių valdovų žygiais, lietuviai pagaliau įgijo savo tautinę sąmonę ir stipriai įtikėjo į savo atskirą likimą ir į savąjį nepriklausomą tautinį pašaukimą. Tad šitaip didieji tautos įvykiai — taip pat ir netolimosios praeities — yra gairės, kuriomis ne tik nužymimas jau nueitas kelias, bet jomis nurodoma ir linkmė tolimesniam gyvenimui.

Dažnai kartojami dalykai kartais ima darytis nebeįdomūs. Taip gali atsitikti ir su tuo nuolat minimu aktu. Tas Lietuvos laisvės paskelbimo žygis, pats jo vaizdas svetimo gyvenimo sąlygose — nežiurint ima pamažėl blukti. Jis praranda po kojomis gimtos žemės lopelio daug savo spalvingų bruožų! Daug ką pamirštame! O mūsajai kartai sąmoningai prisistatyti, ir dar sunkiau permatyti jo visą prasmę. Tad per metus nors sykį reikia prisiminti, kas, kaip ir kuriomis sąlygomis yra anuomet paskelbęs Lietuvą ir atsilaidavusią iš visų nelaisvės saitų ir laisvai atsistačiusią nepriklausomą valstybę.

Vasario 16-toji yra, žinoma, ir reikšmingiausia data nepriklausomos Lietuvos istorijoje. Su tos dienos aktu yra organiškai surištas gimimas tos valstybės, kuriai kelią tuojau pat pastojo ne vienas jaunos valstybės priešas.

Pirmiausia ją sunaikinti stengėsi ne senai valdžią užgrobę Rusijos raudonieji. Darydami Lietuvos Brastoje taiką su vokiečiais, kad patys galėtų valdžioje išsilaikyti, bolševikai tariamai atsisakė nuo Pabaltijo. Viename Brastos sutarties punkte, sekant Vakarų Alijantus, buvo proklamuota, jog vietinės tautos turinčios apsisprendimo teisę. Bet kaip visa tai nesiderino su žiauria gyvenimo tikrove! Vos tik spėję įkurti Raudonąją Armiją, bolševikai tuoj pasiuntė ir Lietuvon savo karinius dalinius, kurie 1919 m. sausio 6 d. užėmė Gedimino sostinę. Paskelbdami Lietuvos—Gudijos sovietinę respubliką trumpai "Lit-Biel"), žinoma, tik iš Maskvos diriguojamą, bolševikai skelbėsi tarnaują Lietuvos liaudies interesams ir jų labui. Jungdamiesi su atsistatančiai Lietuvai svetimu ir priešišku elementu, Rusijos bolševikai atsirėmė į gaivalą, kuris buvo toli nuo tikrųjų lietuvių tantos siekių. Šitokiu būdu bolševikų daliniai užimtose Lietuvos apskrityse ir valsčių miesteliuose bandė sudaryti savo vykdomuosius komitetus.

Kai vėl komunistai trečiu kartu durtuvų pagalba užliejo kraštą jau po 25 metų, t. y. 1944, jie ėmė uoliai iš pavienių lokalinių komunistinių pareiškimų, kurie pačioje lietuvių tautoje tada nebuvo radę bendro pritarmo, sudaryti visą istoriją. Juk ne kartą dabar bolševikinėje Lietuvos spaudoje — net atskirais storais tomais — yra vaizduojama, kad tik imperijalistai ir nacionalistai tada esą nuslopinę tik rąją lietuvių tautos valią. Tam paremti daug kartų buvo duota blankių atsiminimų, nereikšmingų epizodų, kaip kuri nors sritis 1919 metų pavasarį buvusi komunistų valdžioje ir kokios ten išsivysčiusios kovos prieš vadinamuosius liaudies priešus.

Kad ir kažin kiek kartų tačiau bolševikai bandytų Raudonosios Armijos dalinių anuometinį įsiveržimą Lietuvon perstatyti, kaip užslopintos lietuvių tautos valios paveikslą, tikrieji faktai kalba ką kitką. Lietuviai norėjo savo ne primestos ir ne svetimos valdžios. Jie troško ne apgaule paremtos nepriklausomybės. Tad tikrasis liaudies balsas ėjo ne iš tų, kurie paprastai ir lietuviškai nemokėjo, o iš anų ryžtingų savanorių, kilusių iš pačios lietuvių tautos.

Yra senai žinomas faktas, kad didelė dauguma anų savanorių, kurie surūdijusiais ir musiejiniais šautuvais kovojo prieš Lietuvos nepriklausomybės priešus, buvo bežemiai ir mažažemiai, t. y. kilę iš pačios liuadies. Kai didžioji dalis Lietuvos dvarininkų bei bajorų buvo nusekę paskui Varšuvinius idealus, svajodamoi apie praeityje dingusios unijos atgaivinimą, kas gi bepasiliko Lietuvoje, kurie lietuvių tautos var du galėjo kalbėti? Tai buvo tik didžiausia masė Lietuvos valstiečių, anų artojų, kurie taip energingi buvo kovoję už lietuvišką spaudą, per 40 metų knygas slapta iš Prūsų gabendamiesi.

Jau nuo lietuvių tautinio atgimimo dešimtmečių reiškėsi tikrasis lietuvių tautos balsas. Jo pirmieji aidai atsekami nuo to liaudies poeto, kunigo — "mužiko" Antano Strazdelio, kuris savo poezijoje kalbėjo apie ateinantį "pavasarėlį". Didžiojo Valančiaus veikimas buvo taip pat didelė prošvalstė pirmyn. Dar ryškiau tautinės sąmonės mintis kristalizavosi pranašingoje Maironio lyrikoje, ir Kudirkos "Varpo" akambūs dūžiai "Kelkite, kelkite, kelkite", vis labiau pasiekė lietuvio ausis. Tad didysis Vilniaus seimas jau buvo pirma vieša demonstracija, kada du tūkstančiai dalyvių rodė, jog lietuviškoji mintis yra pasiekusi ir Lietuvos kaimo galulaukes.

Vasario 16-tosios aktas ir yra ne kas kitkas, kaip paskutinė grandinė ilgoje lietuvių tautos valstybingumo vystimosi istorijoje. Kieno balsas buvo tas istoriškasis aktas? Ar ne pačios lietuvių tautos?

Vasario 16-tosios aktą paskelbė Lietuvos Taryba. Ji buvo visą lietuvių tautą atstovaująs organas, išrinktas lietuvių konferencijoje Vilniuje 1917 metų rugsėjo 18-22 dienomis. Rinkimuose dalyvavo visa Lietuva. Konferencijoje susirinko iš 33 apskričių parinktų 214 atstovų. Buvo joje įvairių srovių, pradedant nuo krikščionių demokratų iki marksistų socijaldemokratų, kurie taip pat stovėjo už nepriklausomos Lietuvos idealą.

Atsižvelgiant į Vilniaus konferencijos sudėtį, įvairių srovių atstovų pateko ir į Lietuvos Tarybą, kuri susidėjo iš 20 narių. Joje tačiau negalėjo būti nė vieno komunisto, nes ir pačioje lietuvių konferencijoje Vilniuje tokių nebuvo. Visų nuomonė ir nusistatymas čia buvo vienas. Jie nutarė, jog "turi būti sukurta nepriklausoma Lietuvos valstybė, demokratiniais principais sutvarkyta, prisilaikant etnografinių sienų su ekonomijos reikalaujamais korektyvais".

Tai buvo įgaliojimai Lietuvos Tarybai. Ji turėjo veikti šituose rėmuose ir kelti lietuvių tautos balsą prieš okupantų. Kaip lietuvių tautos valios tikroji reiškėja, Lietuvos Taryba savo uždavinį atliko garbingai. Ji ne tik paskelbė Lietuvos nepriklausomybę, bet pakėlė dar kietą kovą su okupacine militarine vokiečių valdžia.

Komunistai ne kartą yra Tarybą pravardžiavę ir vadinę tik vokiečių iškamša, militaristų įrankiu ano meto Lietuvoje. Bet tolimesnis Tarybos veikimas parodo to priekaišto klaidingumą. Prieš tai paaiškindami, dar norime atkreipti dėmesį į vieną aplinkybę, kuri paprastai užmirštama.

Jau Vilniaus lietuvių konferencija, duodama Tarybai įgaliojimus, kalbėjo apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Todėl ir aname istoriškame vasario 16-tosios akte yra pasakyta, jog Lietuvos nepriklausoma valstybė atstatoma, o ne naujai įkuriama. Žodžiu "atstatymas" buvo tikslial ir istoriškai teisingai formuluota Lietuvos būklė. Lietuva senovėje juk buvo buvusi valstybė, ir tai garsi ir didelė. Tad ir dabar ji galėjo būti jau nebe naujakurė. Ji buvo etnografiniame plote atgijusi iš anų lietuvių tautos sąmonėje niekada galutinai neprašuvusių valstibingumo tradicijų.

(Bus daugiau)

Nutarimas.

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 d. vienu balsu nutarė kreipėtis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės šiuo parašėkimu:

Lietuvos Taryba, vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintaja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarime rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatas ir joje santykiuo su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti tiek galima greičiau susiaukta steigiamasis seimas, demokratiniu budu visų joe gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba pranešdama apie tai ..... vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.

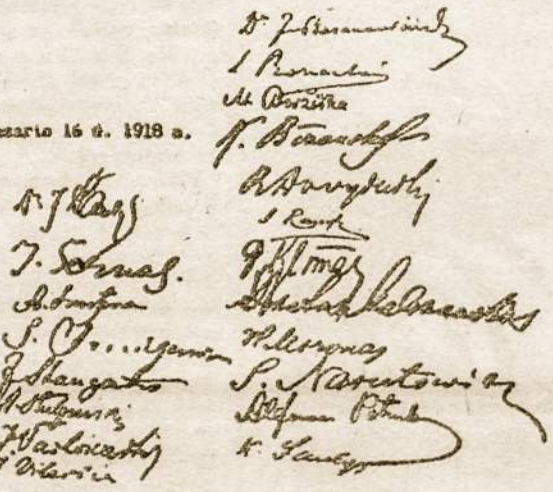

O Lietuvos kareivėliai...

NEIŠLYGINTOS SĄSKAITOS

(Atkelta iš 1-mo puslapio)

priežasčių. Viena jų būtų noras atsikratyti vis didėjančios Maskvos įtakos. Be abejonės, ilgainiui šis Egipto ir Sirijos susijungimas, tinkamai tvarkomas, gali būti naudingas ūkiškai ir politiškai abiems kraštams. Gi Maskvos tikslams tai jau netarnauja, nes bolševikinės propagandos metodai remia si ne ant vienijimo, apjungimo ir aiškaus tautinio susipratimo, bet ant neapykantos, kurstymų ir vergijos.

— *a. b. c.* —

Respublikų teisė išstoti iš Sovietų Sąjungos yra tik popierinė

(E) Privatų kapitalizmą Sovietų Sąjungoje pakeitė komunistinis bei valstybinis kapitalizmas. Pastarasis daugiau išnaudoja darbininką bei dirbančiuosius, nei pirmasis, nes šitasai yra stipresnis. Kai pirmasis teturėjo vien kapitalą, tai komunistinis bei valstybinis be milžiniško kapitalo disponuoja dar vieša ir slapta policija ir kariuomene. Todėl komunistinėje santvarkoje tiek pats darbas, tiek jo normos ir atlyginimas nustatomas ne susitarimu darbdavio su darbininku, bet vien pirmojo vienašališku įsakymu, prievarta. Darbininkai bei dirbantieji negali laisvai pasirinkti sau tinkamo darbo, neturi teisės susiderėti dėl jo normų ir dėl atlyginimo. Įvesta tokia disciplina darbo, kurios iki šiol žmonija nepažinojo ir laisvuose kraštuose dar nepažįsta. Atimta ir streiko teisė, toji pagrindinė priemonė savo interesams ginti, teisė, kurią jie turėjo seniau ir kuri tebeegzistuoja dar ir dabar į spalio revoliucijos sukurtą sistemą nepatekusiuose kraštuose.

Ir profesinės sąjungos Sovietų Sąjungoje neturi tokios reikšmės, kokią jos turėjo ir tebeturi laisvuose kraštuose. Jos irgi paverstos komunizmo tarnaitėmis, bet ne darbininkų bei dirbančiųjų gynėjomis.

Taigi tegali būti kalba ne apie kokios nors gerovės darbininkams bei dirbantiesiems sukūrimą, bet vien apie jų išnaudojimą. Jų gerovė komunistinėje sistemoje nevaidina rolės. Viešuose susirinkimuose, per radiją, spaudoje ir kitur pirmoje eilėje tekalbama apie lenktyniavimus, planų išpildymą ar jų perviršijimą, produkcijos pakėlimą, partijos nutarimų išpildymą ir t. t. Apie dirbančiųjų darbo teisę, laiką, atlyginimą ir kitus dirbančiųjų reikalus dažniausiai nutylima.

Dirbančiųjų išnaudojimas padidintas dar ir ta prasme, kad po priedanga moterų teisių sulyginimo su vyrais ir jos verčiamos dirbti lygiai su vyrais, nors fiziniai ir yra silpnesnės.

Visi šūkiai, skelbti 40 m. revoliucijos sukakties proga seniau ir paskelbti šiemet, irgi apie darbininkų bei dirbančiųjų interesus nekalba. Visas dėmesys buvo ir dar tebėra kreipiamas ne vien į sovietiškos tironijos išlaikymą ir stiprinimą viduje, bet ir į jos eksportavimą kitur. Darbininkai bei dirbantieji yra paversti vien priemone partijos tikslams siekti.

Pašalinta privačioji nuosavybė ir iniciatyva, nėra asmens ir turto saugumo, minties ir spaudos laisvės, susisiekimo bei susižinojimo slaptumo ir daugelio kitų teisių, kurios buvo žadėtos pačios revoliucijos metu.

Dėka darbininkų bei dirbančiųjų išnaudojimo iškilo nelygybė komunistinės sistemos visuomenėje, atsirado turtuolių klasė — valdančiųjų su jiems reikalingais talkininkais.

Komunizmo perėjimas į valstybinį kapitalizmą įvyko jau Lenino pradėtu diktatu darbininkams, nors revoliucijos metu ir buvo skelbiama, jog visa valdžia priklauso dirbantiesiems.

Vidaus politikos gyvenime revoliucija sukūrė žiauriausią tironiją. Vietoje buvusio caro su savo dvariškiais dabar tokiu despotu yra komunistų partija su savo vadovybe bei pastarosios pastatyta valdžia, paremta vieša ir slapta policija, kariuomene. Nors šiai partijai ir priklauso tik mažas procentas visų gyventojų, bet ji yra visagalė. Tik ji viena sudarinėja sąrašus į tarybas ir į vyriausybes, planuoja ūkį ir t. t. Visa kita visuomenė, nors ji ir sudaro absoliučią daugumą, į krašto tvarkymą neturi jokios įtakos. Apie demokratinę sistemą, paremtą laisve statyti į parlamentą kandidatus ir apie jų visuotiną, lygų tiesioginį ir slaptą rinkimą į savo tarybas bei parlamentus, apie valdžią, kaip patikėtinę rinkikų ir pan. dalykus, plačiai praktikuojamus ir branginamus laisvuose kraštuose, komunistinėje sistemoje niekas negali išdrįsti kalbėti.

Imperializmas po revoliucijos nė kiek nesumažėjo. Jis vykdomas melu, apgaule, smurtu, jėga. Kremliui visos priemonės yra padorios ir teisėtos, jei tik šitam tikslui tarnauja. Jokia valstybė iki dabar nėra sulaužiusi tiek sutarčių, su svetimomis valstybėmis sudarytų, kiek Sovietų Sąjunga, nors ir nuolat kalba apie taikingą bei draugišką sugyvenimą su kitomis tautomis, apie bendradarbiavimą su jomis ir pan.

Užgrobtos tautos valdomos jėga ir pagal direktyvas iš Maskvos. Nors sąjunginė konstitucija ir kalba apie respublikų teisę išstoti iš Sovietų Sąjungos, bet ir šis dėsnis, kaip ir daugybė kitų, yra tik popieriuje. Kremliaus botagas yra aukščiausia teisė. Jei būtų kitai, lietuvių tauta jau seniai būtų atgavusi savo valstybinę nepriklausomybę, kurios trokšta bent 98,5% visų gyventojų (nes komunistų tėra tik apie 1,5%). Kaip gyvena ir galvoja sovietiškasis pilietis ir pavergtos tautos, Kremlius nesuka sau galvą. Siekiamas tikslas yra pats svarbiausias dalykas, nors kelias į jį ir veda per lavonus, o žadamo rojaus toktų laukti tūkstančius metų ir vis dėlto nesulaukti.

Jaunimui taip pat atimta teisė susipažinti su svetimomis kultūrinėmis ir politinėmis sistemomis kitur. Jis turi suaugti su komunizmu, jį ginti, už jį kovoti ir t. t.

Iš viso, 40 m. sovietizmo balansas visose gyvenimo srityse yra liūdnas bandymas realizuoti negyvenimiškas teorijas gyvenime.

—o—

J. VEDEGYS

MŪSŲ JAUNUOMENĖ IR LIETUVIŠKUMAS

Vienas didžiausių ir svarbiausių mūsų tikslų ir uždavinių emigracijoje yra mūsų jaunuomenės, gimusios jau toje emigracijoje, lietuviškumo išlaikymas. Jei mūsų tautietis, atvykęs šin kraštan, sugebėjo savo tautos dvasines vertybes ir kalbą išlaikyti ir išsaugoti, tai daugumas visai apleido savo vaikų lietuviškumo išugdymą. Aš nežinau kito krašto ar tautos, kur pirmosios kartos nutautėjimas taip sparčiai vyktų, kaip Argentinoje. Apie šį vyksmą mes, kažkaip ne tik nenorime kalbėti, bet dargi vengiame ir galvoti. Man rodos, yra apgaudinėjimas savęs ir kitų. Ir ištikro. Paskaitę vietos lietuviškąją spaudą, atrodo, kad Argentinos lietuvių čia gimusioji jaunoji karta yra tokia lietuviška, kad ne tik savo tėvus to lietuviškumo moko, bet net naujuosius ateivius. Arba vėl: aprašytieji tos jaunuomenės vienoki ar kitoki susibūrimai buvę toki lietuviški ir savi, kad, įgavęs žavėtino įspūdžio, lietuviškesnio laiko praleidimo, ir nereikia norėti. Bet susidomėjęs tais jaunuomenės susibuvimais, paaiški, kad ten to lietuviškumo nė už grąšį nebuvo. Be to, ir pati jaunuomenė nei savo kalboj, nei papročiuose neieškojo. Tiesiog stebiesi rašinio pataikūniškumu ir kurjozu. Ir pats save klausi: kam visa tai daroma. Tik ne lietuviškumo labui. Tiesa, yra dalis jaunuomenės, labai negausi skaičiumi, kuri įvairiose organizacijose ar šiaip pavieniui gražiai pareiškia lietuviškumą savo kalba ir darbais. Bet tokių maža, labai maža.

Iš kitos gi pusės, noriu pasakyti, kad aš per savo gyvenimo metus Argentinoje nesu girdėjęs, kad mūsų tautiečių čia gimusieji vaikai, suėję tarpusavy prakalbėtų lietuviškai. Maža to: didelė dauguma vaikų su savo tėvais jau nekalba lietuviškai. Ir kaip graudu yra, kai kartais jau tėvai, mažiau pramokę argentiniškai, nesusikalba sus savo tėvais. Tai gi tos ir anos klaidos ir nesistengia atitaisyti. Neįvertina savos kalbos reikšmės ir svarbumo. O kalba yra bene didžiausias, ryškiausias ir esmingiausias mūsų tautos dvasios reiškėjas ir pažymys. Tautietis, paniekinęs kalbą, dažnai paniekins tautinius papročius ir tradicijas. Tas pat ir su jaunuomene. Tėvai, neišmokinę ir neįsąmoninę savo vaikams lietuvių k., vaikai jau dažnai nesidomi ir nevertina ir kitų mūsų tautinių pasireiškimų. Taip ir atitrūksta nuo mūsų tautos kamieno.

Kalbos reikšmę ypač gražiai apibūdina Vydūnas, mūsų didis rašytojas ir filosofas. Viename savo veikalų jis sako, kad „Tauta niekuo kitu neapsireiškianti savo širdies, sielos ir dvasios taip, kaip savo kalba. Todėl kalboje, kaip kokiame veidrodyje, atsispindi tautiškumo esmė - sąmonės turinys ir jo išraiškos forma — kiekviena kultūringa tauta ypač brangina savo kalbą ir jos gyvumą. Pagaliau sava kalba jaunoji karta perima ir gali perimti ir pasisavinti tautinės kultūros įvairias vertybes ir laimėjimus."

Prieš kurį laiką kaikurie senesnieji mūsų emigrantai tikrai, supratę savos kalbos reikšmę, susirūpino jaunuomenės lietuviškumu. Didelis dėkingumas ir garbė jiems! Diskutuotas ir net diskutuojamas ir dabar šis klausimas spaudoje. Betgi neieškota ir neiškoma pašalinti šį blogį priežasčių (berods tik viename straipsnyje kiek esmingiau pasisakyta), o iškeliami tik įvairūs sumanymai ir nurodomi keliai, kuriais mūsų jaunuomenė turėtų žengti. O kiek dėl to jau buvo kalbėta! Tikrai. Bet reikia pasakyti, kad neišugdys kalbos meilės ir tautinės sąmonės nei dideli pastatai, kad ir moderniškiausi, nei įvairūs baseinai, klubai ar kita, jei šiuose visuose pastatuose ir įrengimuose nebus lietuviškos dvasios, jei juose nebus sukaupta tautinių vertybių. Ne tame yra bėda, kad mūsų jaunuomenė nueina kitur, bet tame, kad mūsų lietuviškame gyvenime ir organizacijose neranda dažnai tos lietuviškos dvasios ir šilumos, kuri juos keltų ir stiprintų lietuviškume. Visa kita yra tik priemonės. Bet gana jau ir to, kad iškilo pats klausimas, kuris sujudino ir dar sujudins vis dėlto tam tikrą dalį mūsų tautiečių.

Man rodos, ir tikrai nežinosime, kas darytį, tūpčiosime vietoj, kaip iki šiol, jei nepanagrinėsime su pačiais pagrindiniais kalbos ir tautinio ugdymo ir auklėjimo veiksniais. Juos gerai supratę ir išsiaiškinę, greičiau atrasime tuos kelius, kuriais pasekmingai ne tik jaunuomenė, bet ir mes galėtumėm eiti.

Pirmas savos kalbos ir tautinio ugdymo ir auklėjimo veiksnys yra šeima. Jei vaikas (jaunuolis ar jaunuolė) savoj šeimoj, t. y. iš tėvų negaus lietuvių k. meilės, to pradinio lietuviškumo, tai vargu, ar net sunkiai, kitame krašte gyvendamas, iš kitur to jis gali įsigyti. Lietuvoje tą spragą užpildytų mokykla, įvairios patriotinės organizacijos, bet čia... Todėl tėvų pareigos ir atsakomybė šiuo klausimu yra pati didžiausia. Jei tėvai nekalbės savoj šeimoj lietuviškai, nepatrauks savo vaikų dėmesį gražiais pasakojimais apie Lietuvą (jos gamtą, istoriją, įvairius papročius ir kt)., kas jiems tada galės padaryti didesnį įspūdį. Nenoriu minėti, kokiomis sąlygomis ir aplinkybėmis vienas ar kitas mūsų tautietis atsidūrė Argentinoj. Tiesa, vienam, kaip sako, nepatiko vienas prezidentas, kitam — kitas, trečiam iš viso valdžia, oras, purvas ar kas kitas. Argi gali vaikas pamilti savo tėvų kraštą ir jo kalbą, kai apie tą kraštą neigiamai atsiliepia, jį net dergia ir keikia?

Argi gali tokia šeima išugdyti lietuvį tikra to žodžio prasme, kai tą lietuviškumą purvina ir kojomis mindo! Kai vaikas neranda tos tautinės šilumos tėvuose, savoj šeimoj, kitą tautinę šilumą jis randa aplinkumoj, kur tam sąlygos yra palankiausios.

Dar sakoma, kad į šį kraštą atvyko paprasti žmonės, darbininkai, kurie daugumoj atsidūrę svetimoj aplinkumoj, nesugeba ir negali savo vaikų vesti tikra tautine linkme. Be to, esą tikrai Lietuvą palikę tamsią ir vargingą. Jei mūsų tėvai ir seneliai, būdami ne tik paprasti ūkininkai ir darbininkai, bet anksčiau net baudžiauninkai, gyvendami tikrai sunkiuose laikuose, išsaugojo ir išlaikė amžiais mūsų gražiąją kalbą ir kitas tautines vertybes, tai dabartiniuose laikuose, nesvarbu, kur begyventumėm, žymiai lengviau tai padaryti. O kur dar mūsų tautinis susipratimas ir savigarba! O kai dėl Lietuvos tamsumo ir vargingumo — šiuos žodžius seniai turėjome išmesti iš savo kalbos. Ar man reikia minėti istorinius mūsų protėvių darbus ir žygius, kuriuos atrodo, mes nemokame įvertinti, bet kuriuos kitos tautos ir valstybės ima pavyzdžiais. O kiek mes davėm garsių valstybės vyrų kitoms tautoms! Kiek buvo pasaulinio masto mokslininkų ir poetų! Mes šiandien, sakau, nemokam pilnai įvertinti ir suprasti, ką rašo apie mus kitos tautos (anglų, vokiečių, ispanų ir kt.) savose enciklopedijose. Per antrąjį nepriklausomo gyvenimo dešimtmetį Lietuva taip pakilo kultūriškai ir ūkiškai, kad net prisivijo, o kai kuriose srityse net pralenkė, kitas Vakarų Europos tautas. Štai, ką padarė ir daro lietuvio sugebėjimai ir sumanumas! Dabar, tiesa, okupantams siaučiant, Lietuvoj tamsu, varginga ir juoda.

Argentinoje lietuvio vardas taip pat nėra paniekos žodis. Apie jį gražiai atsiliepia ir valdžios įstaigose, ir privatinėse įmonėse. Tai ko mes turime to vardo gėdytis ir vengti lietuvių k., kuri yra viena seniausių ir gražiausių indoeuropiečių šeimos kalbų! Todėl sąmoningų lietuvių būtų uždavinys sąmoninti tuos mūsų tautiečius, kurie to sąmoningumo yra netekę ir priminti jiems tautines pareigas ir tą atsakomybę, kurią kiekvienas, kaip tautos narys, turi prieš savo visuomenę, tautą. Kitaip, toksai ar tokie išduoda savo tautą, Tėvynę. Atsisakę savos kalbos, savos senosios Tėvynės, tokie lengvai gali parduoti ir Naująją Tėvynę.

Dar kitą argumentą mūsų tautiečiai pasako, kad, girdi, nei jie, nei jų vaikai į Lietuvą negrįš, tai nesą jokio reikalo vaikų galvas kvaršinti pasakojimais apie Lietuvą ir lietuvių k. Čia tuoj prisimena tuos vargus ir bėdas, kurias sudarė nemokėjimas vietinės kalbos Mat, tegu vaikas neturi vargo su kastižanų k. Tuo tarpu nesupranta, kad tąją kastižanų k savaime vaikams patsai gyvenimas padiktuos.

Pagaliau, jei tėvai rastų ar sugalvotų ir daugiau save pateisinamų priežasčių, pakanka vieno — kam skriausti savus vaikus. Jei gali savus vaikus dvasiškai praturtinti, išmokyti vienos kalbos, tai taip ir daryk Kitaip — neįkainuojamą žalą padarai savo vaikams.

(*Bus daugiau*)

Okupuotoje Lietuvoje

■ (E) **Išėjo iš spaudos „Lietuvių kalbos žodyno" IV-sis tomas.** Žodyną parengė Lietuvos mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros institutas, išleido Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla Vilniuje. Šis tomas turi 448 puslapius ir apima žodžius „i" ir „j".

■ (E) **Skundžiasi čigonais.** Rokiškio gyventojai „Tiesoje" skundžiasi čigonais. Nemaža čigonų šeimų gyvena komunaliniuose namuose, bet nedirba visuomenei naudingo darbo. Jie naudojasi ir darbo žmonių triūsu įrengtu skveru: Ant medžių pridžiausto įvairių skudurų, medžių pavėsyje įsirengia guolius, o jų vaikai triukšmauja, žaloja skvero medelius. Čigonės neduoda nei sėdintiems, nei vaikščiojantiems ramybės, siūlydamos „pavaražyti, tikrą tiesą pasakyti". Jeigu nesutinki, negražiai koliojasi. O jeigu vaikštaujančioms čigonaitėms pasiūlyta duoną užsidirbti sąžiningu darbu, tai iš to jos tik pasijuokia. Panevėžyje ir Kaune taip pat esą pilna čigonų.

■ (E) **Telšių „Mąsčio" trikotažo fabrikas** dabar esąs didžiausias tos rūšies fabrikas Pabaltijyje, skelbė Vilniaus radijas lapkričio 12 d.

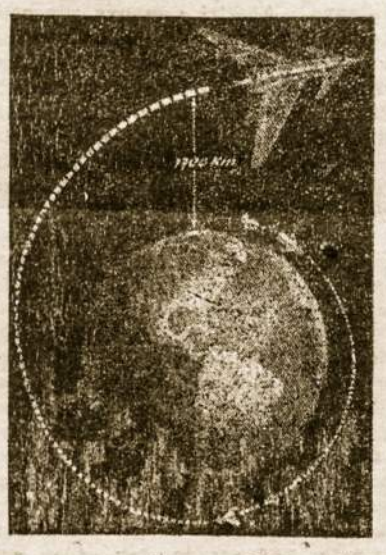

VYSKUPO KAZIMIERO PALTAROKO LAIDOTUVĖS

A†A. Vyskupas Kazimieras Paltarokas.

Vieno žymiausiojo Lietuvos bažnytinės hierarhijos vadovo, šventos atminties vysk. K. Paltaroko, mirusio 1958 metų sausio mėn. 3-ją dieną, tiek Vilniuje, tiek ir Panevėžyje paskutinis atsisveikinimas mylimiausįjį Ganytoją sutraukė gausias minias tikinčiųjų.

Sausio 4 d. vysk. K. Paltaroko palaikai iš jo buto Liudo Girios gatvėje buvo iškilmingai pernešti į Aušros Vartų šv. Teresės bažnyčią. Čia vysk. Julijonas Steponavičius atlaikė gedulingas pamaldas, kuriose dalyvavo pilna bažnyčia tikinčiųjų ir apie 50 kunigų, kanauninkų, prelatų. Po pamaldų vysk. Kazimiero karstą visi kunigai, vysk. Steponavičius ir žmonių minios iškilminga procesija palydėjo per visą miestą iki šv. Rapolo bažnyčios, kur karstas buvo pakeltas į automašiną ir, lydint kitoms mašinoms drauge su kunigais, nuvežtas į Panevėžį. Pakelėje pravažiuojant kiro bažnyčias ir parapijas, visur buvo sutinkamas ir palydimas kunigų ir tikinčiųjų su procesijomis.

Panevėžy mašina su karstu pasiekė jau sutemus, apie 18 val. Didelės žmonių minios, su bažnytinėmis vėliavomis, degančiomis žvakėmis, fakėlais, vysk. K. Paltaroko karstą sutiko už miesto. Panevėžiečiai, išėmę iš mašinos karstą, ligi katedros nešė jį ant pečių, o lydinčiųjų chorai giedojo giesmes.

Vysk. Kazimiero Paltaroko palaikai buvo išstatyti ir laikomi Panevėžio katedroje iki laidotuvių, sausio 7 d., kur jos kriptoje ir buvo palaidoti. Laidotuvėse dalyvavo velionies vietininkas Vilniaus arkivyskupijos ir Panevėžio vyskupijos apaštališkasis administratorius vysk. J. Steponavičius, Telšių vysk. Ramanauskas, Kaišedorių vysk. Matulionis, Rygos vysk. P. Strods, Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų valdytojas kan. dr. J. Stankevičius, Kaišedorių vyskupijos administratorius (nes vysk. Matulionis vos gyvas grįžęs iš Sibiro kacėtų be sveikatos ir teisių negali savo vyskupijos administruoti) Vincentas Sladkevičius, daug kitų kanauninkų, prelatų ir per 200 kunigų, daugiausia iš Panevėžio ir Vilniaus vyskupijų. Telšių vysk. Maželis dėl ligos negalėjo dalyvauti, ir tik atsisveikinimo žodį raštu teatsiuntė. Panegirinį pamokslą pasakė Vilniaus šv. Mykalojaus bažnyčios klebonas kun. Krivaitis.

VAKARŲ SATELITAS

Daug triukšmo, nusistebėjimo ir net nusivylimo visame pasaulyje sukėlę „sputnikai" mami pamiršti, nes erdvėje atsirado dar vienas „keliauninkas" paleistas JAValstybių, kariuomenės vadovybės. Šis erdvių tyrinėtojas „Explorer" buvo paleistas š. m. vasario mėn. 1 d. apie pirmą valandą nakties Argentinos laiku.

Be abejonės, šis faktas sustiprino vakariečių pozicijas, gi Maskva nustojo stipraus propagandinio arkliuko, nes JAV satelitas techniškai atrodo geriau ir tiksliau paruoštas. Tai rodo ir paties satelito kelio parinkimas, kuris įvykdytas taip, kad beskriedamas erdvėje niekada nebus viršum Sovietų teritorijos.

Palyginimui duodame kai kurias JAV ir Sov. Sąjungos satelitų išmieras:

	Explorer	*Sputnik I*	*Sputnik II*
Greitis	31.200 km	28.000 km	28.700 km
Didžiausias aukštis	2.700 km	900 km	1.700 km
Svoris	13,95 kg	83,40 kg	457,50 kg
Ilgis	2,03 m	0,58 m	nežinomas
Skersmuo	0,15 m	0,58 m	nežinomas
Laikas per kurį apskrieja žemę	113 min	96 min.	103 min.

Pasikalbėjimas gimtąja kalba

Tik erdvėse pasirodžius J.A. Valstybių satelitui *„Explorer"*, Paryžiuje buvo tuojau pradėta pasakoti apie satelitų susitikimą erdvėje. Pagal šį Paryžiaus anekdotą pasikalbėjimas buvo atliktas vokiečių kalba ir buvęs labai trumpas. Kadangi abiejų satelitų paleidime: J. A. Valstybėse ir Sov. Sąjungoje dirbo vokiečiai, tad suprantama, kad ir pasikalbėjimas vykęs *„tėvų kalba"*.

„Labai malonu matyti tave" — taręs Sputnik II.

„Džiaugiuos ir aš, nuo dabar galėsime pasikalbėjimus tęsti mūsų gimtąja kalba vokiškai" — ir nunėręs erdvėmis.

„Moteris ir Gyvenimas" skyrių veda mok. Elzė Diminskienė, Necochea 604, Hurlingham, Buenos Aires.

ARBATA

Vienas iš daugiausiai naudojamų gėrimų yra arbata. Šiam gėrimui pagaminti yra vartojamos įvairios žolės: ramunėlės, liepų žiedai, kmynai, džiovinti aviečių lapai, džiovintos obuolių žievės, mėtos ir arbatos medžio — krūmo lapai. Arbatžolių rūšys yra įvairios. Jos priklauso nuo krūmo aukštumo ir vietos klimato. Daugiausiai aromato turi arbatžolės, kurios yra pagamintos iš pirmųjų trijų šakutės viršūnės lapukų. Juo jaunesnis lapukas tuo kvapesnė bus arbata. Jei ant arbatžolės pakelio yra užrašyta „Flovery Orange Pekoe" tai reiškia, kad tai yra pati geriausia ir aromatiškiausia arba atseit, pagaminta iš šakutės viršūnėlės pirmųjų lapelių. Tinkamiausias arbatai auginti klimatas yra Indijoj, Kinijoj ir Japonijoj. Ir Argentinoje yra auginama arbata, bet jos kokybė yra dar labai menka. Daugiau savo spalva, ne aromatu primena gerą arbatą.

Arbata taip įsigalėjo visame pasaulyje, kad ji geriama visur ir visada. Kinų poetas Lo Tung sako: „Pirmas arbatos puodukas suvilgo lūpas ir gomurį. Septintas arbatos puodukas mane neša šveiniais vėjelio sparnais į laimės salą".

Kukliausia ir simpatingiausia vaišių forma yra „arbatėlė". Šeimos, kurios neturi didesnio buto, nesivaržydamos gali pasikviesti svečių „arbatėlei". Yra klaidinga manyti, kad „arbatėlei" tik moterys kviečiamos, joje gali ir yvrai dalyvauti. „Arbatėlei" pajvairinti galima pasiūlyti kavos ar šokolado, tačiau tikros arbatos mėgėjui, kavos kvapas trugdo, geriau tinka deserinis vynas ar kokteilis.

Kaip jau minėjau, „arbatėlė" yra pati kukliausia ir simpatiškiausia vaišių forma. Labai turtinguose namuose kur yra patarnautojų prie stalo, „arbatėlės" metu jie gali būti atleidžiami. Tačiau dauguma mūsų moterų turi pačios netik visą namų ruošą atlikti, bet ir svečiams patarnauti. „Arbatėlės" metu svečiai patys pasitarnauja. Šeimininkė pila arbatą į puodukus, o vyrai ją paima ir paduoda moterims. Tokiu būdu, šeimininkei nėra reikalo eiti prie kiekvieno svečio, jei svečiai nesėdi prie vieno stalo. Jei yra daugiau asmenų pakviesta patartina nerodyti prie vieno stalo, bet svečiai patys sau susirandą vietą, kur ir su kuom bus maloniau atsisėsti ar atsistoti. Jei sėdama prie bendro stalo, tai svečiam yra padedama tik pyrago ar užkandinė maža lėkštelė ir šakutė. Puodukai ir jiems priklausančios lėkštelės yra kairėje šeimininkės pusėje. Dešinėje šeimininkės lėkštelės yra indas su paruoštu arbatai vandeniu ir arbatos esencija. Priešais šeimininkės lėkštelę padėtas cukrus, indelis su saldžia grietine ar pienu ir citrina. Pyragai išdėstyti ant viešo stalo. Šeimininkė įpila arbatą ir ją paduoda prie jos sėdinčiam svečiui, kuris ją paduoda toliausia sėdinčiai viešniai (per rankas!). Taip aprūpinami visi svečiai arbata. Vėliausiai tie, kurie arčiau šeimininkės sėdi, nes priešingu atveju, jie būtų trukdomi savo arbatą gerti. Galima cukrų, pieną ir citriną padėti ant padėkliuko ir jį svečiai vienas kitam perduoda. Jei duodamas rumas, tai jį reikia iš bonkos į mažą ąsotėlį įpilti.

Jei nėra bendro stalo, tai šeimininkė sėdi prie staliuko, ant kurio yra sudėti visi arbatai reikalingi daiktai; indas su vandeniu, arbatos esencija ir puodukai su lėkštėmis. Puodukai sudedami vis po du. Kviečiant svečius „arbatėlei" reikia ypač atkreipti dėmesį į pačią arbatą. Reikia imti švarų šaltą vandenį. Netinka šiltas iš vandentiekio vanduo. Į atskirą indą įdedamos arbatžolės, kurias užplikinus palikti 3 —5 minutes karštoj vietoj. Reikia saugoti, kad arbatžolės neužvirtų. Tokiu būdu pagaminama arbatos esencija. Jei kam patinka, gali į esenciją įdėti gvazdikų, vainilijos, cinamonų ar kitokių prieskonių, tačiau su šitais mėginimais reikia būti atsargesne, nes šis indiškas arbatos pagaminimo būdas nevisiems patinka.

Kas duodama prie arbatos? „Arbatėlei" (kalbu apie vaišių formą) tinka smulkūs užkandžiai ir smulkūs neiškilmingi pyragai. Lygiai, kaip ir stalo paruošimas yra kuklus, grakštus, bet neiškilmingas. „Arbatėlės" metu gali būti duodamos ir daržovių mišrainės su stipresniais sumuštiniais. Tortai „arbatėlei" netinka, tačiau vaišių pyragas ir karštos „tostados" yra tradiciniai patiekalai. „Arbatėlė" gali patenkinti ir didžiausius smalžius, o šeimininkės fantazijai ir kūrybai nėra ribų. Ji gali savo sugebėjimus parodyti nemažiau kaip per iškilmingus pietus. Spalvų žaidimas stalo užtiesime, induose ir užkandžiuose yra dėkinga priemonė svečiams sužavėti ir apetitui sužadinti. Jei atvyktų netikėtai svečių ir „arbatėlė" nebūtų iš anksto numatyta, tada galima pasigelbėti ir iš cukrainės atneštais gaminiais, bet žinant iš anksto, kad bus svečių, juos valšinti pirktais pyragaičiais yra labai neskoninga ir suteikia mažai malonumo tiek šeimininkei, tiek svečiams. Cukrainės gaminiai yra tik netikėtu atveju ant stalo dedami, arba, jei šeimininkė neturi nosavos virtuvės, atseit, galimybių pačiai pagaminti.

Jei „arbatėlė" ruošiama vasaros metu, galima pasiūlyti šaltos arbatos su ledu ir kitų šaltų gėrimų bei iš grietinės ar vaisių pagamintų ledų. Nereikia užmiršti, kad be sknių valgių svečius pradžiuginti ir įdomus žaidimas, daina ar, jei vietos ir muzikos yra, retkarčiais ir šokis. Ypač nereikėtų dainų užmiršti, nes tos retos progos mums padės ugdyti ir neužmiršti mūsų gražių ir brangių dainų, o žaidimas padės šeimininkui išblaškyti uolius stikliuko kilnotojus, nes didžiausia negarbė šeimininkui, jei jis nesugeba savo svečių užimti ir leidžia jiems nusgerti. Į tokias vaišes, kurios bus įdomiai ir gražiai tvarkomos norės ir mūsų jaunimas eiti ir nevengs „senių susirinkimo".

Viktorija

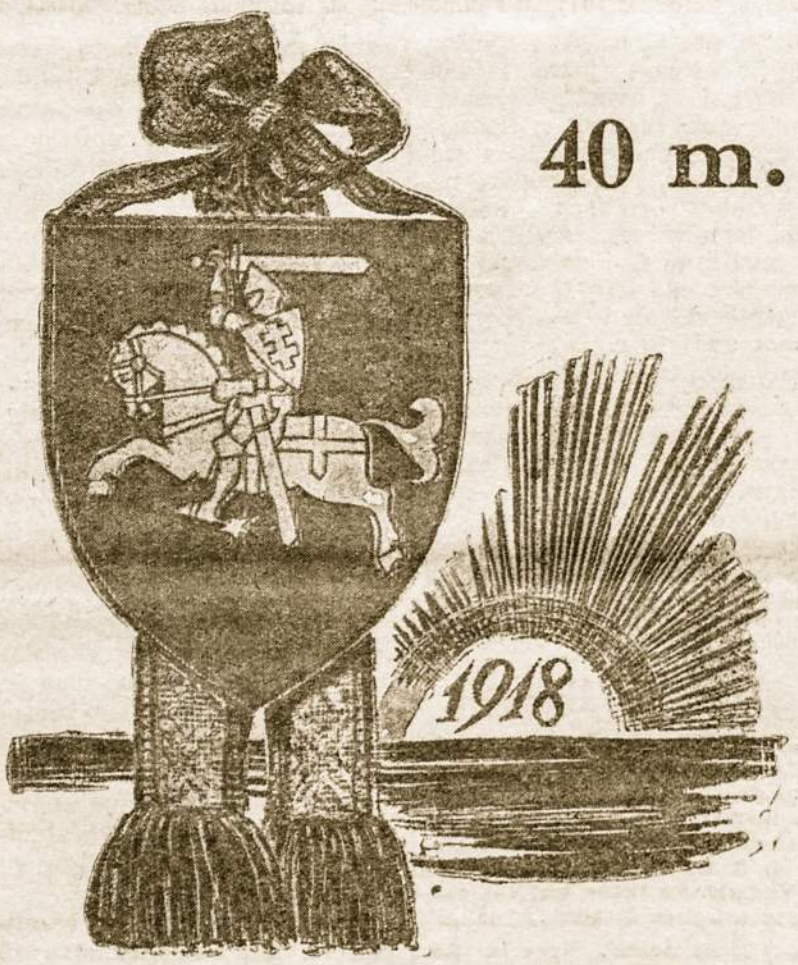

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

BE MOTINOS TĖVYNĖS

O Dieve Tėve mūsų, mes skurdūs kaip našlaičiai,
Be motinos tėvynės, be žemės, be namų,
Rasa savos malonės mūs krūtines palaistyk,
Suspaustas juodo vargo, nelaimių ir skausmų.

Pavargo mūsų kojos, pavargo mūsų širdys
Be Nemuno pakrančių, be tėviškės kelių,
Kaip paukščius be pastogės Tu glauski mus ir šildyk
Ir širdžiai negailėki ramybės spindulių.

Juodam varge paskendus mūsų žemė rauda
Ir mūsų brolių dienos, ir mūs tėvų kapai —
Už Tavo vardą tremia, už Tavo maldą šaudo,
Nutilo jau vargonai, nebeskamba varpai...

O Dieve Tėve mūsų globoki mūs tėvynę
Ir naują laisvės rytą uždek jos danguje,
Tėvų gimtojon žemėn tegrįžta vėl tremtiniai,
Kur teka amžių kraujas, kur šaukia Baltija.

SEPTYNI PASAULIO STEBUKLAI

Senai minimi 7 senojo pasaulio stebuklai. Tai didieji senųjų amžių technikos pasiekimai. Iš jų tik vienas yra išlikęs iki mūsų laikų, o visi kiti yra išnykę iš žemės paviršiaus, mums nebematomi. Išlikę yra tik Egipto piramidės laikomos seniausiais architektūriniais pasaulio paminklais, nes jų amžius siekia 5 — 6.000 metų. Jų išlikusių 80, keliomis grupėmis Libijos dykumoje vakariniame Nilo krante. Iš jų didžiausia ir labiausiai pagarsėjusi yra Cheopso piramidė. Kadaise jos aukštis siekė iki 137 metrų. Jos suplokštėjusioje viršūnėje lengvai telpa 100 žmonių. Bet Cheopso piramidė nėra seniausia. Seniausia yra trečiosios dinastijos faraono Sakaro piramidė — paminklas mirusiųjų lauke netoli Memfis.

—•—

Antrasis pasaulio stebuklas buvo Semiramidos kabantieji sodai, supę visą Babilono miestą, tęsėsi 22 kilometrus, bet dabar jau visai išnykę.

—•—

Trečiasis pasaulio stebuklas buvo Efeze, Lianos šventykla, statyta VI a. gale prieš Kristų. Tai buvo stačiakampė 69 metrų pločio ir 130 m. ilgio marmuro balė, paremta 128 išdailintų joniškų kolonų. 365 m. pr. Kr. ją sudegino Herostatas, užsinorėjęs nors tuo būdu įamžinti savo vardą. Netrukus ji buvo atstatyta dar puošnesnė. Neronas išplėšė jos turtus, o visai sugriauta 226 m. 1870 m. anglas Wood atrado jos vietą, pravedė pirmuosius kasinėjimus ir padarė planą.

—•—

Ketvirtuoju pasaulio stebuklu buvo laikoma Junonos stovyla Olimpo šventykloje visa iš aukso ir drambilio kaulo. 18 m. aukščio soste sėdinti figūra rėmėsi galva į skliautus. Ji žinoma tik iš imperatoriaus Adrijono monetų atvaizdo.

—•—

Penktąjį pasaulio stebuklą — Mauzolo kapą Halikarnase — 1857 m. atkasė anglas Newtonas. Tai 356 m. prieš Kristų pastatas, pastatytas Mauzolo našlės. Keturkampį pastatą supo 36 kolonos, o viršuje buvo 24 laiptų piramidė. Visas antkapis teikė 44 metrus aukščio erdvę karaliaus ir karalienės karstams. Pastatas buvo išlikęs iki 12 amž., o po to sunyko. 1522 m. jo medžiaga sunaudota vienuolyno statybai. Yra atkastos 3 antkapio kolonos, kurios dabar yra Londono muzėjuj. Šio antkapio vardas davė pavadinimą visiems puošniems antkapiams — mauzolėjams.

Šeštasis pasaulio stebuklas — 32 metrų bronzos stovyla Rodos saloje. Tai Apolono stovyla, pasak legendos, stovėjusi salos uoste, apie 144 m. pr. Kr. buvo sunaikinta žemės drebėjimo. Jos šukės jūros krante išgulėjo 900 metų, o kai salą užėmė arabai, jas nupirko ir išsigabeno vienas pirklys, transportui panaudojęs net 500 kupranugarių.

—•—

Septintuoju pasaulio stebuklu buvo laikoma Aleksandrijos jūrų švyturys, apie 290 m. pr. Kr. pastatytas iš marmuro. Jo aukštis siekęs 160 metrų, o buvęs matomas 50 - 60 kilometrų. Tuo būdu iki 12 amž. išlikęs šis švyturys prilygo mūsų laikų moderniškiems švyturiams, kurių tik nedaugelis jį pranešty.

—•—

Stebuklu senųjų amžių technikos reikėtų laikyti ir kinų sieną, tačiau aštuntuoju pasaulio stebuklu ji nelaikoma, nes yra kūrinys kitos kultūros pasaulio ir kai šie septyni „stebuklai" buvo pastebėti, kai apie juos buvo pradėta kalbėti, kinų siena nebuvo dar žinoma Europoje.

■ **Valsiūnienės nuvainikavimas.** Raudonoji poetė Valerija Valsiūnienė, tiek stropiai kalusi eilėraščius Stalino ir sovietinio režimo naudai, dabar, po mirties, pačių bolševikų yra nuvertinama. Ruošiamų jos paliktųjų raštų redaktoriai stengėsi padėti bent kiek gelbėti ir pakeitė tuos eilėraščius, kuriuose kartojamas Stalino vardas. Bet dėl to užsigavo Tilvytis ir reikalavo tekstus palikti tokius, kokie jie buvo anksčiau paskelbti. Alg. Baltakis rašytojų sąjungos organe „Pergalėje" gana kritiškai vertindamas Valsiūnienės kūrybą, mini jos neoriginalumą (sekimą S. Neries) ir pastebi, kad dažnai kur stinga konkrečių poetinių vaizdų. „Kai poeto kūryboje ima vyrauti proginis eilėraštis ir, kas svarbiausia, kai tokiuose eilėračiuose nebemokama derinti tai, kas visuotina, su tuo, kas individualu — poezija tokiam poetui ima skaudžiai keršyti: šie eilėraščiai netrukus yra visiems laikams užmirštami". Taip atsitikę ir su Valsiūniene. Tenka paminėti, kad kaip Valsiūnienės poezija „mokytojo" Stalino garbei, taip ir S. Neries kantatos jo garbei buvo labai aukštos poetinės vertės, kol nebuvo nuvertintas Stalinas. Dabar viskas apsivertė antraip. Tas pats likimas laukia ir dabartinių „viešpačių" garbintojus. Neveltui jau senovės graikai sakydavo „kad netikri dievai suėda tuos, kurie juos garbina".

TELEVIZIJA IR LIETUVOS LAISVĖS BYLA

Amerikoje, Kanadoje ir k. laisvojo pasaulio kraštuose pokario metais nepaprastai išsiplėtė televizija. Jos tinklas yra labai didelis — beveik kiekviena šeima turi po televizijos aparatą. Šia priemone taip pat naudojasi politikai ir tikrojo meno, šokio, dainos bei muzikos atstovai. Ja naudojasi ne viena proga ir lietuviai, pašokdami savo tautinius šokius, padainuodami arba kuriuo nors muzikos instrumentu atlikdami programas. Šios visos programos pasiekia milijonines žmonių minias, todėl lietuvių patekimas į jas padeda Amerikos žmonėms susidaryti nuomonę apie lietuvių tautos savarankiškumą ir jos kūrybinį polėkį. Ne kartą lietuviams tautinių šokių šokėjams per televiziją sušokus mūsų liaudies šokius, programos vedėjai sulaukdavo gražių atsiliepimų. Ne kartą lietuvių šokėjų pašoktas dinamiškasis „Malūnas" sukeldavo publiką iš suolų. Tie patys šokiai televizijoje užkrėsdavo džiaugsmu ir šiaip jau linksmą ir laisvą amerikietį. Jis džiaugdavosi spalvingais tautiniais drabužiais ir akį traukiančiais judesiais. Lietuvaičių nuotraukos dedamos milijoninį tiražą turinčiuose laikraščiuose, kurių žurnalistai po televizijos programos apspinta mūsų šokėjas.

Ši televizinė lietuvių tautos reklama, paslėkdama milijoninę žiūrovų šeimą, gasina lietuvių vardą, primindama, kad šokančių ir dainuojančių žmonių tėviškė skęsta ašarose, kad ji plakama bolševikinės rykštės, kad bolševikinis kūjis kiekvienam pridėtas prie pakaušio už laisvą žodį, nežiūrint, ar tai būtų eilinis kolchozo baudžiauninkas, ar Maskvos skirtas komisaras. Lietuviai televizijoje yra šokę, giedoję, dainavę. Atskiri asmenys yra atlikę programą vargonais ar smuiku, o mokyklinio amžiaus lietuviukai yra groję net lūpinėmis armonikėlėmis. Visa tai teikiama amerikiečių žiūrovui, kad programa būtų įvairi ir įdomi, o lietuviams tai yra vienas žingsnis savo krašto laisvinimo akcijoje, nes televizijos pranešėjas visuomet pasako, kad tai yra žmonės iš už geležinės uždangos, pabėgę nuo kruvino bolševikinio teroro.

Lietuviai savajai tautai garsinti išnaudoja visas galimas priemones. Ir nenuostabu, kad kartą amerikietis karininkas paklausė vieną choristą, kiek yra iš viso lietuvių. Kai jam buvo atsakyta, kad tik trys milijonai, laisvajame pasaulyje esama apie trečdalį mūsų tautiečių, tas nustebęs atsakė: „O jūs dirbate taip, kad atrodo, jog jūsų yra dešimtys milijonų".

Jono, Juozo ir Valterio Hemade krikštynos.
Nuotraukoje matyti krikšto tėvai: Irma su Enriku Wojciechowski ir Jonas Kalibatas su Sofia Kiškytė ir kun. Mykolas Jodka MIC.

Šekmadienio Rimčiai

Kun. A. LUBICKAS.

KAM REIKALINGI STEBUKLAI?

„Dievas yra meilė! Mylimiausieji, mylėkimės vieni kitus, nes meilė yra iš Dievo; ir kiekvienas, kurs myli, yra gimęs iš Dievo ir pažįsta Dievą." (1 Jo. 4, 7—8). O Viešpats Jėzus tai patvirtina sekančiais žodžiais: „Jei kas mane myli, tas laikys mano žodžius; ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir pasidarysime pas jį buveinę. Ar jūs tikite tai? Jei ne, tai tikėkite dėl pačių darbų. Iš tikrųjų, sakau jums, kas tiki į mane, darbus, kurinos aš daran, ir jis darys ir didesnių už juos darys, nes aš einu pas Tėvą. Jei jūs mane mylite, laikykite mano įsakymus. Aš melsiu Tėvą, ir jis duos jums Ramintoją, tiesos Dvasią, kurios pasaulis negali priimti, nes jos nemato ir negali priimti, nes žmonės labiau mėgsta tamsybę, kaip šviesą, nes jų darbai yra pikti. Ir kiekvienas, kurs daro pikta, nekenčia šviesos ir neeina į šviesą, kad jo darbai nebūtų peikiami." (Jo. 14, 23, 11—16 ir 3, 19, 20). „Aš tam gimiau ir atėjau įpasaulį, kad liudyčiau apie tiesą. Kiekvienas, kurs yra iš tiesos, klauso mano balso. Pilotas jį paklausė: Kas yra tiesa?" (Jo. 18, 37).

Didžiausią iš visų gėrybių yra meilė. Ir ką mes turime, ir kas mes esame, viskas yra mums Dievo meilės dovana. O kadangi žmogus dėl nuodėmės pasėkų labiau mėgsta tamsybes ar tik tariamą įsivaizduotą gėrį, o tuo labiau viršgamtiniame sielos gyvenime, visiškai tiesos atsiekti nebesugeba, ir dėl to, kad turėtų įpatingą ir tikrą ženkla atskyrimui tiesos nuo klaidos, tikro tikėjimo nuo žmogaus ir velnio kūrinio bei priemaišu, tai ir yra reikalingi ženklai kuriuos vadiname stebuklais. Tad trumpai žvilkterėkime, ar yra tiesa ką tvirtiname, jog ir skurdus gyvenimas meilėje yra saldus, o be meilės ir prabangus apkarsta.

DĖL KO REIKALINGI STEBUKLAI

Žmonijos gyvenimo istorija mums pasakoja ir įrodinėja, kad žmogaus religinis gyvenimas tampriai yra rišamas su filosofiniais išvedžiojimais bei įsitikinimais, apie tai. Tomas Hobbesas (1588 — 1679) sakė kad dvasininkai savo pamokslais, graudenimais bei patarimais turi vesti žmones prie Kristaus, bet toliau jų valdžia nesiekianti, nes jie neturi valdomosios galios. H. Cherguyas Šventąjį Raštą atmetęs įsteigė prigimtinį tikėjimą, o jų, laisvamanybės plėtotojas, T. Chubbas ir Dievo Apvaizda, sielos mirtingumą ar nemirtingumą, pomirtinį gyvenimą atmetė, taigi bent kokį tikėjimą neigė. Sakė, kad Dievas, apskritai kalbant, nesirūpina žmonėmis ir jų likimu; todėl ir melstis nėr prasmės. O prancūzai materialistai tvirtino ir įrodinėjo, kad Dievo nėra ir negali būti. Tik baimė žalingų gamtos reiškinių ir nežinojimas jų tikrųjų priežasčių privertė žmones sugalvoti dievus ir ieškoti jų pagalbos maldomis ir aukoms. Dorybė neturi tikslo normuoti aistras ir padaryti jas dorovės įstatymo priklausomais, nes kiekviena **aistra** yra pateisinama. O. J. J. Rousseanas (1712, - 1778) sakė kad apreikštasai tikėjimas yra negalimas, nes jis remiasi stebūklais kuriuos matė žmonės, apsakė žmonės, vadinasi, visur tik žmogaus liūdijimas, kuriuo negalima pasiklausti. Fichte (1702 - 1814) Kanto įtakoje tvirtino, kad kas yra tai tik žmogaus proto padarinys tėra, tad ir asmeninio Dievo būti negali ir jo nėra. Feuerbachas (1804 - 1972) išaiškina, kad antžmogiškasis Dievas yra ne kas kita, kaip tik antžmogiškasis ir nežmoniškasis žmogaus "aš". O. F. Nietzsche (1844 - 1900) remdamasis Schopenhauerio pesimizmu tvirtino, kad iš skausmų išsivaduojama tik antžmogiu tampant kuo mes visi turime stengtis savo asmenybę išugdyti, ir taip tapti dievais, nes tikėjimas į šią esybę turi pakeisti tikėjimą į Dievą, ir suduoti paskutinį smūgį krikščionybei, kuri yra kunigų apgaulė, kad galėtų įbaugintiems žmonėms viešpatauti. Krikščionybė skelbianti apie nuodėmę, atpirkimą ir malonę yra tiesiog vienas didelis melas. "Aš esu Dievas", šaukė keletą metų Niettzsche beprotnamy uždarytas, kol mirtis jį iš tų antžmogio skausmų išgelbėjo. Socialistas Saint-Simonas, Dievo esmę nukelia į vis kylanti darbo našumą (progresą), tai yra į vis žengimą mene, moksle ir pramonėje. Fourieras nukelia į pomigių ir aistrų pasitenkinimą, kurioms turi visiškai pasiduoti ir jų būti valdomu. Proudhonas aiškino, kad Dievo sąvoka yra ne tik vien niekai, bet Dievas yra tiesiog piktybė — Dieu est le mal. Ir nuosavybė yra vagystė, kuri panaikino lygybę ir įmetė liaudį į vergovę. O Leroux as išvedžioja kad savo dangų žmogus turi kūrti čia pat žemėje. Pozityvistai tikėjimą nukelia vien į žmogaus garbinimą. Tačiau Bažnyčia savo vysuotinaisiais sąrainkimų nustatymais mums tvirtina, kad ir tokioj baisioj netikėjimo užpludimo bangoj vienintėliai vaistai žmogų į tikrą žmogaus padėtį tegali atvesti Dievo malonė, kartais stebūklais pasireiškianti ar patvirtinanti.

AR YRA GALIMI STEBŪKLAI

Vilniaus Aušros Vartai, Pažaislis bei žemaičių Kalvarija yra plačiau žinomos iš šešiolikos Bažnyčios pripažintųjų stebūklingųjų švč. Mergelės Marijos šventovių Lietuvoje, iš kur amžių bėgyje švč. Mergelė reiškė savo meilę mūsų tėvynei stebūklais globodama jos vaikus. O kai apie 1532 metus Melkuras Zavišai perėjus į klaidatikių kalvinistų sektą ir turtingąjam kunigaikščiui Mikalojui Radvilai Juodųjam remiant, stropiai buvo platinamas "naujasis tikėjimas" ir jo sąskaiton naikinamas vos tik bepradedąs prigyti Vytauto Didžiojo atneštasis katalikų tikėjimas, kurių šventovės buvo griaunamos, kaip tai, kunigaikščio Petro Giedgaudos, Žemaičių bajoro Jono Zavišos ir kitų geradarių statydintos ir jų suteiktieji turtai nusavinami bei iš katalikų atimami, 1608-siais metais, kur kadaise stovėjo Vytauto Didžiojo giminaičių pastatytos ir didžiai žmonių pamiltos ir lankomos švč. Mergelės Marijos šventovės, riogsojo žolynai i piktdagiais apangę giūvėsiai, ir aplinkui driekėsi apleisti dirvonai, suartos žemės šniūrai, krūmokšniai ir akmenys, kur jauni piemenėliai lakstė, žaldė ir klegėjo linksmai beganydami avių bei karvių kaimenę. Jų dainoms ir riksmams beaidint žaliuose šiluose ant akmens pasirodė Verkianti Moteris, kuri skundėsi užkalausta: "Kitados šitoje vietoje buvo garbinamas mano mylimas Sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama".

Nuostabu, kad pačių sunkiausių laikų išvakarėse būna duodami žmonėms Dievo ženklai, stipriną jų tikėjimą ir tokiu būdu tauta ar žmonija yra priruošiama su Dievo pagalba laimėti žūtbūtinę kovą. Kas žino, kas būtų atsitikę su mūsų brangiąja Lietuva per virš šimto metų trūkusią žiaurią rusų priespandą ir tikėjimo bei tautos persekiojimą, jei nebūtų turėjusi paties Jėzaus Kristaus įsteigtosios ir globojamosios Katalikų Bažnyčios tikėjimo, tiek kankinių ir šventųjų meile, krauju ir pavyzdžiais remiamo bei globojamo atsparos ir šventos kovos iki pergalės šviečiančio kryžiaus gyvatą žadėjusio tikslo, paties Dievo žmogaus prigimčiai ir paskirčiai iki visuotino pasitenkinimo ir neapsakomos laimės atitikmens. Tokiam pat tiksui 1943 metais, žmonėms prirengti bolševistiniam žiaurėjančiąjam persekiojimui, švč. Marija apsireiškė Girkalnyje kurs kol kas dar Bažnyčios neištirtas ir nepatvirtintas yra, bet aiškiai žinome, kad stebėtinus vaisius ir viltį mūsų rezistentams kur jie bebūtų teikią.

Dievo meilei, Jo Apvaizdai bei tikrojo tikėjimo kelrodžio tikslams ir žmogaus atsikėlimui iš savo paties sukurto dvasinio purvo ir sumenkėjimo, visais amžiais, o ypač kada beviltiškas šėtono sostas viską jau beveik užvaldo, mums šviečia visam pasaulyje žinomi stebuklingieji Dangaus ženklai — įvairūs apsireiškimai. Ar tai paimsime švč. Marijos apsireiškimus 1830 Reu du Bac Paryžiuje, ar 1846 šv. Marijos ašaros La Salete, ar 1858 metais Lurde ,ar 1917 m. Fatimoje, ar 1933 metais Banneux, ar pagaliau visiškai beviltiškai puolančią Italiją į atėjistinį komunizmą pačiame vargo ir skurdo lopšyje, tuo pačiu ir moralinio skurdo bare 1953 metais Sirakūzos mieste, Cicilijoje, pra virko gipsinė švč. Marijos galvutė ir pagarsėjo tikrais stebuklais. "Gal turiu klausti ir to visiems žinomojo stebūklingai pasveikusio raišojo, kas yra tikra?, kad jis pagriebęs numestuosius krukius tvotu man per galvą?" sako tos vietos arkivyskupas. Tad ko verkia Madona?, ar jį gailisi vargo paskendusios ją supančios minios, visai paliktos be socialinės pagelbos ir supratimo? Ar ji verkia, nes taip maža kalbama apie sąlygas, kurios yra tokios blogos, kad net akmenys jaudinasi iki ašarų? Ar kai mūsų laikais ne visi paiso Dievo ir Bažnyčios įsakymų, kai ardo moterystės priesaiką ir kelią nesantaiką šeimose? Ar ji neapipylė gausių malonių lietumi atgailaujančiuosius, tai yra grįžtančiuosius į laisvės, laimės ir grožio pirmykštį stovį, į sužmonėjimą išsivaduojant iš gyvuliškų aistrų retežių.

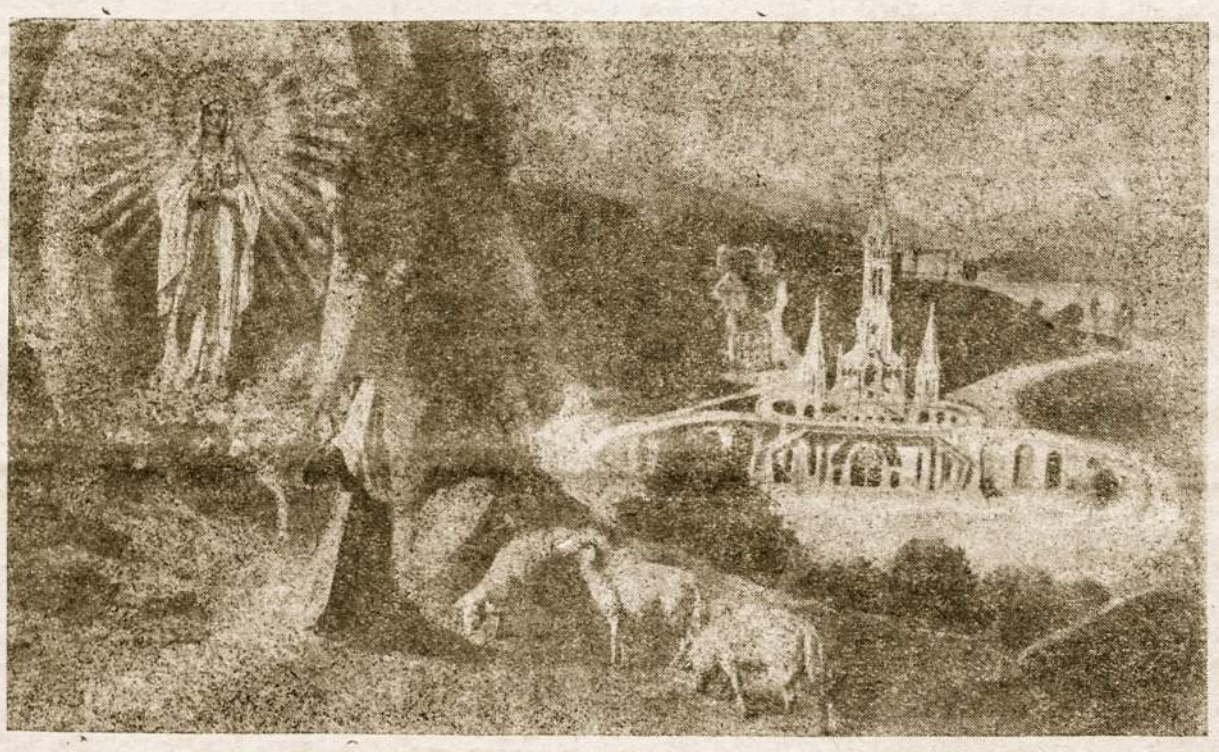

Nekalčiausios M. Marijos apsireiškimas įvykęs prieš šimtą metų Bernadetai ir Liurdo šventovė.

POPIEŽIAI VISADA SMERKĖ KOMUNIZMĄ

Visa komunizmo istorija, o ypač paskutiniai du dešimtmečiai, kai Maskva savąjį jungą pradėjo krauti kaimyninėms tautoms, rodo, kaip teisingai popiežiai buvo įvertinę komunistinę sistemą jau prieš šimtą metų.

Komunizmo taktika visą laiką buvo ir yra apgaulė. Tik klastos ir apgaulės pagalba komunizmas pajėgia išlaikyti savąją sistemą. Nedorus komunizmo tikslus ir apgaulingą jo taktiką šventieji tėvai nurodė jau pačioje pradžioje. Dar prieš Markso manifesto paskelbimą Šv. Tėvas Pijus IX įspėjo pasaulį, sakydamas: „Tasai nedoras mokslas, kuris yra vadinamas komunizmu, yra pačiuose savo pagrinduose priešingas žmogaus prigimčiai". Nuo to laiko Bažnyčia nuolat rūpinosi atverti nerūpestingam pasauliui akis, nurodydama komunizmo pavojų.

KURSTO KLASIŲ KOVĄ

Kiek daug Bažnyčia dėjo pastangų apsaugoti žmoniją nuo komunistinės grėsmės, rodo 1937 metais Pijaus XI paskelbta enciklika „Divini Redemptoris", kuria Šv. Tėvas iškilmingai pasmerkia komunizmą. „Komunizmas iš pat pradžios pasirodė visoje savo blogybėje, — sako Pijus XI enciklikoje, — bet gana greitai jis apsižiūrėjo, kad tokiu būdu atstumia nuo savęs tautas, ir dėl to pakeitė taktiką, rūpindamasis patraukti mases klasta ir apgaule, savyje geromis ir patraukiančiomis idėjomis paslėpdamas tikruosius tikslus. Taip, matydami visiems žmonėms bendrą taikos troškimą, komunizmo vadai stengiasi pasirodyti esą patys uoliausi sąjūdžio už pasaulinę taiką skleidėjai ir palaikytojai. Bet tuo pačiu laiku jie kursto klasių kovą ir visus savo išteklius sudeda neribotam ginklavimuisi. Jie steigia įvairias nekaltais vardais organizacijas ir laikraščius, siekdami vienintelio tikslo — skleisti savas idėjas sunkiau prieinamuose visuomenės sluogsniuose; jie nesivaržo savų agentų pagalba įsiskverbti net į katalikų religines organizacijas. Kitur, nė trupučio neatsisakydami savo iškreiptų principų, jie kviečią katalikus bendradarbiauti su jais kultūros ir labdaros srityje, kartais iškeldami pasiūlymus, kurie pilnai derinasi su krikščioniškąja dvasia ir su Bažnyčios mokslu. Dar kitur komunizmo vadų klasta pasiekia net to, kad pradeda įtikinėti, jog aukštesnės kultūros ir religinių tradicijų kraštuose komunizmas prisilims švelnesnes formas — jis nekliudys religinio kulto ir paliks sąžinės laisvę".

ATMETAME KOMUNIZMĄ

Taip rašė Šv. Tėvas Pijus XI savo enciklikoj „Divini Redemptoris" prieš 20 metų. Pažvelgę pastarųjų dviejų dešimtmečių istoriją, galėtume sakyti, kad šie žodžiai tikrai yra pranašiški. Tačiau popiežiai nuo pat pradžios griežtai smerkdami komunizmą, nepranašavo, o rėmėsi tais krikščioniškosios filosofijos principais, kurie vieninteliai leidžia įžvelgti loginį nuoseklumą istorijos įvykiuose.

Ir dabartinis Šv. Tėvas Pijus XII komunizmą smerkia beveik tais pačiais žodžiais, kuriais jį pasmerkė Kristaus vietininkas prieš šimtą metų: „Komunizmas pačiuose savo pagrinduose yra priešingas žmogaus prigimčiai". — „Mes atmetame komunizmą, kaip socialinę sistemą, gindami prigimtosios teisės pagrindus, — kalbėjo Šv. Tėvas 1955 m. Kalėdų išvakarėse. — Dėl tos pačios priežasties taip pat atmetame nuomonę tų, kurie tvirtina, kad krikščionys į komunizmą turėtų žiūrėti kaip į natūralią apraišką istorijos bėgyje". Komunizmas kaip buvo, taip ir yra pačiuose savo pagrinduose priešingas žmogaus prigimčiai. (V. R.) — Drg.

PARODA BOLŠEVIKINEI KOEGZISTENCIJAI PAVAIZDUOTI

(E) Sausio 20 d. New Yorke, GGrand Central salėje, JAV senatorius J. K. Javits atidarė PET surengtą parodą bolševikų 40 metų egzistencijos Rusjoje ir bolševikinės koegzistencijos praktikai pavaizduoti. Paroda vaizduoja keturias temas: 1) nuolatinius **valymus**, 2) "beklasę" visuomenę, 3) sovietų imperializmą, 4) taikos nedalomumą. Paroos eksponatai — foto nuotraukos, skačiai, sovietinių vadų pareiškimų citatos, žemėlapiai, priverčiamųjų darbų stovyklų tinklo planas ir kt.

Jau pirmąją dieną parodą aplankė aštuoni tūkstančiai su viršum žmonių. Daug kas stebėjosi ir jaudinosi. Parodą atidarydamas, sen. Javits t. k. pasakė: "Tol, kol anoje geležinės uždangos pusėje nėra laisvės, viso pasaulio laisvei yra pavojus". Centro ir Rytų Europos kilmės amerikiečių susivienijimo vardu parodos atidarymo proga įspūdingą žodį tarė jo pirmininkas prel. Jonas Balkūnas, atkreipdamas amerikiečių dėmesį į sovietų peršamos koegzistencijos tikrąją prasmę ir praktikos padarinius. — Paroda lankoma visas 24 valandas per dieną. Numatoma ją parodyti ir Pietų Amerikoje, Europoje ir Azijoje.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ REIKALAS GALI SPARČIAI ARTĖTI SPRENDIMO FAZEI

(Elta) Sovietų ministeris pirmininkas Bulganinas, kaip žinome, savo antroje laiškų serijoje eilei Vakarų valstybių įsakmiai pabrėžė, kad "tariamieji" Rytų Europos tautų klausmai iš būsimų konferencijų darbotvarkės turėtų būti išjungti, nes tai būtų, Maskvos akimis žiūrint, „kišimasis į tų kraštų vidaus reikalus". Vakarų akimis žiūrint, Rytų Europos tautų klausimai, toli gražu, dar nėra galutinai išspręsti, o jų aptarimas dargi atitiktų ankstesnius tarptautinius susitarimus. Už vis aiškiausiai tai iškėlė JAV-vių prezidentas.

BŪDINGAS GYVULYS

Pietų Amerikoje gyvena negražus gyvulys, kurį vietos gyventojai vadina tinginėliu. Tinginėliu jį vadina dėl to, kad jisai žeme beveik ropoti negali, o laipioti ir kabėnėti medžiuose be reikalo irgi nemėgsta. Medžiu tinginėlis lipa labai pamažėli, lėtai, savotiškai įsikabina visų keturių kojų ilgais pirštais į šaką, ir taip kabo nejudėdamas dieną, dvi, o kartais ir visą savaitę. Iš kitų šakų kraustosi tada, kai suėda aplink save visus lapus, pumpurus, atžalas ir vaisius. Jisai kantrus — ilgai gali kęsti badą. Vandens jam nereikia, atsigeria medžių rasa. Kai aplink save viską suėda ir gerokai išalksta, tada šiaip taip nuropoja į kitą šaką, o kaikada net į kitą medį nusikrausto. Tenai ir vėl kabo dieną ir naktį. Taip kabodamas ir miega. Į šalis nesižvalgo, nes jam niekas nerūpi, jis nieko nebijo. Iš visų gyvulių, mintančių augalais, tinginėlis mažiausiai dirba.

ĮTEMPIMAS IR ŠIRDIES ATAKOS

Išstudijavus 100 pacientų, turėjusių širdies atakas ir buvusių jaunesnų, kaip 40 metų amžiaus, rasta, kad tarp jų buvo didelis procentas tokių, kurie turėjo arba dvi tarnybas, arba vienoje tarnyboje dirbo daugiau kaip 60 valandų per savaitę. Tokius tyrimų davinius praneša dr. H. I. Russek žurnale "Modern Medicin". To daktaro tyrimai parodė, kad tie nelaimingieji netgi daugiau sportavo, negu kiti normalūs žmonės, bet tai nepadėjo. Dr. Russek mano, kad įtempimas turi net daugiau įtakos į širdies atakos išsivystymą, negu rūkymas, paveldėjimas ar pergausus riebalų vartojimas.

M. KRUPAVIČIUS

PARYŽIAUS KONFERENCIJA IR KAS TOLIAU

Lietuvos likimas yra įpintas į tarptautinės politikos grandį, dėlto kiekviena tarptautinio masto politinė konferencija mums negali būti abejinga, nes joje tiesioginiai ar netiesioginiai daugiau ar mažiau paliečiamas ir Lietuvos likimas. Kaikas iš to fakto daro klaidingą ir žalingą išvadą: jei Lietuvos likimas priklauso nuo svetimų valstybių, tai mums nereikalinga politinė laisvinamoji veikla. Jokia tauta be kovos savo laisvės nelaimės. Kad mes vieni Lietuvos laisvės neatkovosime, tai yra tiesa. Bet taip pat tiesa, kad be mūsų dalyvavimo toj kovoj mums niekas kitas tos laisvės neatkovos. Kovoj už Lietuvos laisvę lietuviai turi stovėti avangarde. Tos kovos metodai ir priemonės priklauso nuo gyvenamo momento sąlygų ir aplinkybių. Mūsų politinės veiklos sąlygos kiekvienam turi būti aiškios. Čia noriu paliesti tuos klausimus, kurie mums yra labai svarbūs ir aktualūs, bet kažkodėl viešumoj jie nekeliami.

Paryžiaus konferencija savo svarbumu lygi pirmosios Genevos konferencijai. Jos planuose buvo numatyti du punktai svarstyti: įsibrovusių į Šiaurės Atlanto (NATO) sąjungą negalių pašalinimas ir įrengimas vakarų valstybėse žinomų bazių. Bet konferencijoj iškilo naujų klausimų. Jei Eisenhoveris po sunkios ligos vyko pats į tą konferenciją, tai turėjo pramatyti su kokias sunkumais Amerika ten susidurs. Sutikti ten sunkumai ir rasta atmosfera turėjo šaltu vandeniu apipilti prezidentą. Jis turėjo čia pasijusti taip, kaip buvo pasijutęs Vilsonas Versalio konferencijoj. Eizenhoveris Europos iš Hitlerio pavojų išlaisvintojas, Š. Atlanto sąjungos įkūrėjas ir vadas, naudojęsis ligi šiol pilnu pasitikėjimu, nes jame vakarų Europos buvo sudėtos visos viltys, susdūrė čia su šaltu ir atsargiu priėmimu ir nepasitikėjimu. Reikia pripažinti, kad konferencijoj Eisenhoveris pabėrė labai gražių minčių ir pademonstravo savo gražias intencijas, bet visa tai konferencijos nepaveikė. Konferencija net tokį aiškų ir visiems suprantamą bazių klausimą diskutavo ir galutinai neišsprendė. Bet nepaisant visa to prezidentas pasiliko konferencijoj ir stengėsi gelbėti tai kas galima buvo išgelbėti.

Kas gi supašė numatytus konferencijai planus ir sudrumstė jos atmosfera? Liuksemburgo atstovas Bekas konferencijos pradžioj savo pasakytoj kalboj prašė Ameriką „parodyti daugiau pagarbos laisvojo pasaulio problemoms." Šiuose trumpuose žodžiuose yra įimta visos konferencijos nepasisekimo priežastys. JAVės yra Šiaurės Atlanto sąjungos narys, o tačiau jos politika dažnai kirsdavosi su V. Europos politika. Su eile Š. Atlanto sąjungos narių savo separatine politika turėjo nesusipratimų. Pakanka tik prisiminti Sueco kanalo istoriją. Amerikos politinių vadovų staigūs, netikėti, nesuderinti su savo sąjungininkų reikalais sprendimai ir žygiai sukėlė jos sąjungininkuose ne tik nepasitenkinimo, bet ir nepasitikėjimo jais. Po Paryžiaus konferencijos amerikonų laikraštis Newsweek šiuo klausimu taip rašė: „Auganti nepasitikėjimo krizė griauja Europos pasitikėjimą Amerikos vadais. Nėra tai nepasitikėjimas amerikiečių tauta, nes Europa tiki, kad ta tauta reikalui atėjus sugebės atsispirti bolševikų grėsmei, bet tik nepasitikėjimas Amerikos vadais. Net stiprūs Amerikos šalininkai anglų, vokiečių parlamentuose, pramonės įstaigose, italų universitetuose pripažįsta, kad Amerikos politikos vadai nesuskumba eiti su įvykiais ir nustojo buvę jų viešpačiais. Trumpai tariant: prezidentas Eisenhoveris apvylė lūkesčius." (Cit. vertimas paimtas iš Londono Życia 1957. XII. 15). To nepasitikėjimo ir gausiai sėjamas Amerikos pinigas neįstengia atstatyti. 1954 m. laivu grįžo eilės Azijos valstybių karininkų iš jiems surengtų karinių kursų. Jie štai ką tuo klausimu nusakė: mus gausiai finansiniai remia Amerika, bet mes ne proamerikonai. Amerika mano, kad pinigas aukščiausia vertybė, mums gi svarbiausia mūsų kraštų laisvė. Tai laisvei išlaikyti Amerika jokios garantijos neduoda ir nėra pagrindo jos laukti. Taip mus verčia manyt liūdna Amerikos politika Europoj ir Azijoj. Štai kas sprogdina Paryžiaus konferenciją ir jos tąsas sprogdins. Laisvasis pasaulis laukia vado tik ne Chruščiovo, Gambetos, Clemenceau ir Churchillio tipo. Baigdamas kloti po savo kojomis Europą Hitleris ištiesė ranką Churchilliui. Jis net neatsakė į šį negudrų Hitlerio gestą ir savo tautai žadėdamas tik ašaras kraują ir prakaitą tęsė savo kovą prieš diktatorių, nepasukęs į betkokius suktos politikos zigzagus ir visokius appeasementus, kurie būtų nuvedę į Hitlerio laimėjimus.

Paryžiaus konferencija Maskva buvo susidomėjusi gal daugiau negu vakarai. Pakirsti jos sekmingumui ji paleido į darbą visas savo bolševikines priemones ir grasinimus, ir meilės taiką. Toks Maskvos šantažas savo padarė. Išgasdintos „avys" pasiskubino ar visai pasitraukti nuo Vašingtono pasiūlymų, ar jų verte suabejoti, tuomi pastatydami bolševikiniam smūgiui visą Šiaurės Atlanto sąjungos apsigynimo organizaciją, tačiau pačios organizacijos jiems nepavyko sugriauti. Bazių klausimas pakibo ant siūlo ir palinkta eiti į pasitarimus su Maskva. Tiesa, kalbamą tik apie nusiginklavimo derybas. Tiems klausimams galutinai išspręsti dar numatytos kelios konferencijos kovo ir gegužės mėn. Gal tie keli šalti mėnesiai atšaldys politikų galvas. Bet dabar Maskva džiūgauja. Chruščiovui tai tik reikalinga. Prie jokių politinių derybų jis ir manyte nemano eiti. Paskutinėj Vyr. Tarybos sesijoj. Chruščiovas paskelbė tokią pasitarimų su vakarais programą. „Visų pirma, kalbėjo jis, derybose abi pusės turi susilaikyti nuo ideologinių skirtumų svarstymo. Tą klausimą turi spręsti suinteresuotų kraštų tautos. Antra, šalys turi pripažinti status quo ir nesikėsinti keisti esamos būklės." Spaudos pranešimu ir Vašingtonas nelinkęs leistis į politinių klausimų svarstymą, jei prie tokių derybų prieis. Tuo būdu statu quo bus tylomis apeitas ir pavergtos tautos be jokių ginčų paliktos Maskvai.

Praeities faktai rodyte rodo, kad status quo Vašingtonui jau senai priimtinas ir jis tai vykdė be jokių susitarimų su Maskva, o gal jie ir buvo, tik plačiam pasauliui nėra žinomi. Žinomo ekonomisto ir politiko amerikiečio A. Kostolany pereitais metais yra išleista prancūzų kalba knyga „La Paix de Dolar" (Plon. Tribune Libre. Paryžius, su Roberto Šumano įvadu). Autorius joje duoda daug faktų, kurie rodo, kad Vašingtonas kietai laikosi status qou ir jį savo politikoj nuosekliai veda. Kostolany nėra tos politikos priešas, atvirkščiai — ją palaiko ir teisina. Jam tas status quo yra šventenybė-sacrė. Įvado autorius R. Šumanas tą Vašingtono status quo principą vadina neliečiamu - intouchable. Šią Vašingtono politiką pavergtųjų tautų laisvinamieji organai senai turėjo progos patirti ir stebėti. Apie pavergtųjų tautų išlaisvinimą Eisenhoweris kiek ryškiau pasisakė per pirmuosius savo rinkimus. Bet po rinkimų tie pažadai pradėjo blukti ir siaurėti. Antru rinkimų metu jau iš tų pažadų tik šešėlis pasiliko. Kiek kartų tas klausimas buvo keliamas Valstybės Departamente, vis buvo gaunamas atsakymas: savo pažado laikysimės. O tas pažadas buvo nepripažinti Lietuvos ir kitų tautų užgrobimo. Taip, tai yra nemaža, bet toli gražu ne pažadas tas tautas išlaisvinti ir grąžinti jas į nepriklausomąjį gyvenimą. Juk Vašingtonas ir užgrobtojo Vilniaus lenkam nepripažino ligi šios dienos. Gestas gražus, bet kokia iš to buvo Lietuvai praktiška nauda? Suprantama, kad Amerika dėl vienos Lietuvos karo nekels, bet reikšmingas dalykas, kad Lietuvą ir eilė kitų pavergtųjų valstybių neįtrauktos į išlaisvintinųjų kraštų programą. Toliau, niekad pavergtųjų tautų kova dėl savo laisvės nebuvo Vašingtono kiek rimčiau paremiama. Amerikos tautos atstovybės vieną kitą kartą mėgino paramos klausimą pravest rimtesne forma, bet visi jų mėginimai baigėsi niekais, nes neprašjo pro V. Departamento tinklą. Šiandien toji parama jau tiek susiaurinama, kad atrodo, einama prie jos visiško nutraukimo. Buvo Amerikos Balsas lyg pavergtųjų tribūna iš kurios galima buvo iš laisvojo pasaulio retkarčiais su tam tikrais atsargumais pakalbėti pavergtajai tautai. Šiandien iš jo pasiliko tik lietuviška forma be turinio. Jis Lietuvai nebetarnauja. Tuo būdu visu frontu jau nuo seniau Vašingtonas kalbėtąjį status quo principą veda praktikoje be jokio žinomo bent susitarimo su Maskva. Tuo būdu pavojus rimtas pažvelgė mums į akis. Tą pavojų matau ne tik aš, bet mato ir mūsų politinių veiksnių vadai. Tik apie diplomatų pažiūras nieko nežinau.

Kas daroma to pavojaus akivaizdoje? Apie kancelarinio darbo veiksnių žygius nežinau, bet neteko nieko nugirsti apie jų planus įtraukti į darbą visą lietuviškąjį išeiviją. Tokiais atvejais maža pačių veiksnių. Visa laisvoji tautos dalis turi sustoti į organizuotą kovą už savo tautos ir laisvės likimą. Visi lietuviai turi būti į ją įrikiuoti ir darniai garsiai prabilti viena burna ir veikt viena ranka. Tokiam žygiui partizaninė kova neleistina. Tai gali padaryti tik tie organai, kurie yra pastatyti Lietuvos nepriklausomybės sargyboje. Eiti kaip avinai į skerdyklą negalime, lygiai negalime nuolankiai nusiėmę kepures laukti, kol perkūnas trenks į plikas galvas. Prabilt tada, kai antvožas bus vožiamas ant karsto, bus per vėlu. Artinasi vasario mėnuo. Per visą lietuviškąjį pasaulį persiris vasario 16 d. šventės. Jas išnaudoti kalbamam tikslui gera proga. Kiekvienoj tokioj šventėj turi būti priimta atitinkamo turinio rezoliucija gyvenamo krašto vyriausybei. Juk beveik visos valstybės turi savo atstovus Jungtinių Tautų Organizacijoj, kur pavergtųjų tautų klausimas liečiamas. Ypatingo dėmesio reikalinga kreipti į Šiaurės Atlanto Sąjungos narius. Juos turime pastatyti ant kojų. JAV-ių gi lietuviai turi tinkamai užataknoti valstybės prezidentą. Tad laiko gaišti negalima. Dairytis gi į tai, kas ką pasakys ir kokį įspūdį padarysime, ar ne užsitrauksime kieno nemalonę, būtų nusikaltimas. Jei ir sudarys kas tokias sąlygas, kad viešas veikimas bus neįmanomas, trauksimės į pogrindį.Tad žodis turi būti tartas skubiai ir aiškiai. Žinoma, taktikų yra visokių: vieni bijo panikos, kiti triukšmo, treti, ramybės ardymo. Bet visa tai reikia nužerti į šalį — kai tėvynei gresia pavojus, visi turime stoti į žūtbūtinę kovą.

Amerika Lietuvių tautai ir valstybei yra daug gera padariusi. mes to neužmiršime ir visada būsim dėkingi. Tačiau, jei patvirtins bolševikinį genocidą ir pasirašys Lietuvos pavergimo aktą, mes jos negalėsime savo prietelium laikyti. Amerika yra laisvės kraštas. Ji laisvę teikia ne tik savo piliečiams ir gyventojams, bet laisvės vėliavą nešė ir visiems kraštams, kurie už savo kraštų laisvę kovojo. Sunku įtikėti, kad ji prisidėtų prie pavergtųjų tautų laisvės kapo pylimo. Bet skaudūs faktai ką kita byloja. Būtumėm laimingi, jei ji mums kitokiais faktais prašnekėtų.

Nieks neturi teisės kitų kraštų laisve prekiauti, net tokiais savanaudiškais motyvais, kaip savo krašto gerovė ir taika. Jokia etika tokio žygio neteisina, juo labiau, kad ir šia kaina Amerika nenusipirks iš bolševikų taikos. Visas laisvasis pasaulis, o ypač Amerika, pasiliks bolševikų agresijos gresmėj. Kiekvienos su Maskva derybos, kiekviena sutartis - bolševikų stiprinimas ir pagalba jos agresiniams tikslams pasiekti. Tai labai gražiai įrodė čan Kaišek mano nesenai Drauge nagrinėtoj jo knygoj. Bet dar vis atsiranda žmonių, kurie dar tiki bolševikų susitarimais, nors jiems labai įtikinančiai tą tiesą skelbia Lietuvos ir kitų pavergtųjų tautų dar kraujuojančios turėtos nepuolimo sutartys su Maskva. Gal ta tiesa jie įtikės tik tada, kai ir jų kraštus ištiks toks pat likimas, koks ištiko Lietuvą. Nepaisydamas viso to Mekmilenas sumanė pasiūlyti Maskvai nepuolimo sutartį. Chruščiovas gavo progos iš to piktai pasišaipyti. Vašingtonas tą pasiūlymą sutiko „be entuziamo" ir savo vertinimu to pasiūlymo turėjo Mekmilenui pratrinti akis, kad blaiviau pažiūrėtų į savo pasiūlymo vertę. Žino labai gerai apie pavojus iš Maskvos pusės Amerikai ir jos valstybės vyrai. Nesenai vienas Amerikos aukštas pareigūnas pareiškė, kad Amerikai gresia iš Maskvos pusės mirtinas pavojus. Niksonas viena proga pasakė: „Didžiausias pavojus iš Maskvos pusės ne atvira agresija, bet agresija ekonominėj, politinėj ir psichologinėj srityse. Man rūpi, kad besirūpindami ginklavimosi sritimi nepamirštumėm ir anų sričių." Vandenilio bombos tėvas prof. Ed. Teleris viena proga yra pasakęs: „Daugelis mūsų bijo bolševikų agresijos. Ir aš nesu visai laisvas nuo tos baimės, bet neprileidžiu, kad tas kelias būtų labiausia galimu metodu, kuriuo jie norėtų mus sumušti. Sovietai nori padaryti tokią didelę pažangą mokslo ir technikoj ir palikti mus toli užpakalyj, kad nieko jiems negaltėumėm padaryti. Rusai gali mus sumušti be karo, jei mus aplenks savo mokslu ir technika... Jei nesugebėsim panaudoti savo laisvės sistemos padaugeriopinti savo pastangų, kai bolševikai išnaudoja tam tikslui savo tironišką sistemą mus nugalės." Ir Niksonas ir Teleris pasakė šventą tiesą. Amerika jau atsiliko. Vienas sputnikas, kurį vokiečiai pašaipiai vadina kapuniku, daug ką pasako. Jis nemaža prisidėjo ir prie Paryžiaus konferencijos apardymo. Antra, bolševikai savo suktomis ekonominėmis, politinėmis ir psichologinėmis priemonėmis žygiuoja per pasaulį su laimėtojų vėliava. Tik dirstelkim į faktus. Miliardinė gyventojais pripildytą Azija ir Afrika jau baigia ristis į bolševikų maišą. Indonezija sparčiai bolševikinasi. Burmos ministeris pirmininkas U Nu pasakė, kad jos nepriklausomybė kabo ant plauko. Ji taps nauja bolševizmo auka. Indija savo vadinamu nautralumu jau yra stiprus bolševizmo ramstis. Bet ir jos visuomenė bolševikėja. Viena jos provincija su 15 milionų gyventojų Keralą jau laimėjo bolševikai ir valdo ją bolševikiniais metodais. Laotse po ilgų kovų sudaryta vyriausybė su bolševikais. Ceilone Bendaraneikė su savo vyriausybe vesdinasi bolševikinę sistemą. Artimieji rytai verda. Eizenhowerio doktrina ten atsimušė nepasiekusi laukiamų rezultatų. Kairo konferencija aiškiai pasuko Maskvos link. Ir visa tai pasiekta be karo ir be kraujo praliejimo. Ką gi tuo pat metu laimėjo kovoj su bolševizmu vakarų demokratijos? Juokingai mažai. Nuversta bolševikų diktatūra San Marino respublikoj nekruvinos revoliucijos keliu, krikščionių darbininkų profesinės sąjungos laimėjimas bolševikų tvirtovėj Torine ir bolševikų pralaimėjimas V. Vokietijos rinkimų į parlamentą. Tai bene bus visa. Chruščiovui tokie laimėjimai mažiau įskaudina, negu musės įkandimas. Jo rankose netrukus gali atsidurti 2/3 viso pasaulio gyventojų. Jam karinė pajėga reikalinga tik tam, kad atremtų nevilties pagautų vakarų puolimo žygį. Jei vakarų politika eis vis tuo pačiu keliu, kuriuo ėjo lig šiol, Maskva be ginklo tik demokratinių rinkimų ir laisvų susitarimų keliu laimės kovą. Kadangi Maskva be ginklo laimi daugiau, negu laimėtų ginklu, todėl jai neįdomios nepuolimo sutartys, nebent tik propagandai ir lengvesniam apjungimui dar ligi šiol nepaimtų savo įtakon kraštu. Maskvai gardžiausias kąsnis JAV-bės. Ji to kąsnio senai tyko ir rengia sąlygas jam stverti su mažiausiais nuostoliais iš savo pusės. Jų apsupimas vedamas nuosekliai ir sėkmingai. Maskvos parengtos joms replės siaurėja. Azija ir Afrika Maskvos įtakoj. Europą prie tokio jos susitvarkymo nesunku paimti. Pietų Amerikos apmaurojusioj baloj stipriai veisiasi bolševizmas. Šiomis dienomis jau tariasi Maskvoj Argentinos prekybinė delegacija. Jos pėdomis rengiasi pasekti Kolumbija, Brazilija ir Urugvajus. Jei susitars, tikrai negrįš Vakarų sąjungininkėmis. Mažiausia parsiveš neutralumą, kuris tikrai nesustiprins Vakarų fronto... Pesimizmas? Ne. Tiktai faktai, kurie patys už save pasisako.

1949 metais V. Departamente esu pasakęs: Šiandien yra dvi galybės pasaulyje — Vašingtonas ir Maskva. Šiandien Vašingtonas Maskvą nurungtų, bet kas bus rytoj, sunku pasakyti. Tas pačias mintis kartojau visose žurnalistų konferencijose. Vašingtone mūsų atstovybės sušauktoj tokioj konferencijoj man pastebėjo: mes patys taip galvojame, bet garsiai apie tai nekalbame. Vadinasi — bijosi tiesai pažvelgti į akis. Kaikurie laikraščiai tas mano mintis paskelbė ir pagrindė. Po 8 metų į tą klausimą aš neslėpčiau atsakyti. Teatsako tie, kurie anuo metu bijojo jį garsiai ištarti.

Paryžiaus konferencijoj Eizenhoveris pasakė: „Mums reikalinga bendrai susitarti — ar tęsime savo laisvąjį ir vertingąjį gyvenimą ar tapsime visagalingosios valstybės vasalais... Mes žinome, kad baimė neturi nei jėgos, nei kilnumo atlikti augštiems Atlanto sąjungos uždaviniams. Sunkiomis dienomis gera ne tik galvoti rimtai, bet ir galvoti drąsiai, vyriškai." Sutikdamas su tais gražiais Eizenhoverio žodžiais, iš savo pusės pridėčiau dar ir teisingai galvoti. Neteisingumu paremta taika — taikos kapas. Kard. Višinski pasakė: „Laisvės praradimas per didelė auka taikai laimėti. Kokios prasmės turi konstitucijos pakeitimas, jei iš žmogaus atimama teisė į teisingumą ir meilę. Stengiamasi įvesti teisingumą neteisingomis priemonėmis, įkurdinti meilę pasiremdami neapykanta. Mes esame visi taikos šalininkai, bet mums reikalinga ne vergų taika, bet laisvų Dievo vaikų". Susitarimas status quo principu būtų vergų taika.

Sunday Times rašė: Didžiosioms valstybėms tenka pasirinkti viena iš dviejų — appeasementą ar jėgą."

Ne mes spręsime kas pasirinkti, bet žinome, kad appeasemento kelias — kelias į gėdą, pralaimėjimą ir į vergiją.

— (E). VLIKo darbas yra žinomas ir Indijoje. Iš vienos institucijos Indijos sostinėje New Delhi gautas laiškas, kuriame reiškiamas susidomėjimas Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto veikla ir pasiūloma padėti paskleisti Lietuvos laisvinimo idėją Indijos visuomenėje.

— 40 metų jubiliejų, Wilde, Av. Mitre 4919, vasario 8d., 1958, dalyvaujant apie 50-iai giminaičių bei pažįstamųjų, atšventė Jonas su Marija Misevičiūte JACEVIČIAI. Linkime po dešimt metų sulaukti auksinio jungtuvių jubiliejaus.

---

40 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo

MINĖJIMO PROGRAMA

1. Anksčiau numatytasis spaudos atstovų priėmimas Argentinos Laikraštininkų S-gos patalpose dėl susidariusių aplinkybių perkeltas į Argentinos Lietuvių Centro Dr. J. Basanavičiaus vardo patalpas, *Villa Lugano, Tabare* 6950, Capital, kuris įvyks *sekmadienį, Vasario mėn.* 16 *dieną.*
2. Minėjimas pradedamas *iškilmingomis pamaldomis Avellanedos Aušros Vartų lietuvių parapijos bažnyčioje, sekmadienį, Vasario* 16 *dieną,* 10,30 val., kurias laikys Buenos Aires *vyskupas Bollatti ir tars į lietuvių visuomenę tai progai pritaikytą žodį.*
3. 9 val. organizacijų atstovai lietuviu kolonijos vardu *uždeda vainiką prie San Martin karsto Buenos Aires Katedroje.* Kviečiama dalyvauti ir lietuvių visuomenė Argentinos Laisvės Kovotojo pagerbime.
4. *Tautos Šventės Minėjimo Aktas įvyks Argentinos Lietuvių Centro dr. J. Basanavičiaus naujai statomose patalpose,* 17 *valandą,*

PROGRAMOJE:

OFICIALIOJI DALIS: *Kalbos ir svetimtaučių sveikininimai ir meninė dalis, kurią išpildis:*

1. Šv. Cecilijos choras vad. muz. p. *V. Rymavičiaus.*
2. Solo lietuvių liaudies dainas — p-lė. *Marytė Alda Čikštaitė.* Akomponuojant *Eugenijai Čikštaitei.*
3. Tautiniai šokiai — *Arg. Lietuvių Centro abiejų grupių šokėjų,* vad. p. *Mikelionienei.*
4. Deklamacijos — p-lės *Dangvolės Valentinaitės.*

ALOST Prezidiumas

A. † A.

MŪSŲ MIRUSIEJI

A.†A. ANTANAS STRIELČIŪNAS

Šių metų sausio 22 d. Avellanedos poliklinikoje, smegenyse išsiliejus kraujui, mirė Antanas Strielčiūnas. Jis į Argentiną atvyko 1925 metais ir ilgus metus ėjo oficialo pareigas „Thissan La Metal" fabrike. Sarandi turėjo įsigijęs savo namą ir paskutiniaisiais metais gavo pensiją. Paliko liūdintį sūnų Antaną ir dukterį Liuciją. Palaidotas Sarandi kapinėse. Tegul ilsisi Viešpatyje.

MIRĖ JUOZAS NARUŠEVIČIUS

Prieš porą savaičių, širdies liga mirė Juozas Naruševičius. Velionis buvo gimęs Ixukininkų km. Miroslavo valsč., Alytaus apsk. Lietuvoje. Į Argentiną buvo atvykęs prieš 30 metų ir buvo našlys, nes žmona mirė anksčiau. Duktė Marija Auxiliadora, Seselė buvo atvykusi į savo tėvelio laidotuves, Chacarita kapinėse. Gyveno N. Pompeya.

A. † a. Leokadija Žukeskaitė, 68 m. amžiaus mirė š. m. sausio mėn. 3 d. nuo vėžio ligos. Sekančią po mirties dieną buvo palaidota Chacarita kapinėse. Velionė buvo gimusi Veliuonos dvare, Lietuvoje.

Viešpats tesuteikia mirusiai amžiną ramybę.

GRAŽIAI PALAIDOTA PRANCIŠKA RYMAVIČIŪTĖ — LYSIENĖ

Skaudžios vėžio ligos nukamuota šių metų sausio mėn. mirė Pranciška Rymavičiūtė - Lysienė. Velionė buvo gimusi 1910 metais vasario mėn. 22 dieną, Garnišikų kaime, Šėtos parap., Kėdainių apsk. Atvyko į Argentiną 1929 metais. Kur po trumpo laiko sukūrė šeimą ištekėdama už p. Jono Lysiaus, kurių moterystę Dievas palaimino dviem vaikais: Fernandu ir Edvardu. Visa laiką dirbo audykloje, kurią turėjo savo namuose. Gražaus būrio draugų bei draugių lydima buvo palaidota sekančią dieną San Martin kapinėse. Jos kapą papuošė daugybė gyvų gėlių vainikai.

LIETUVIŲ CENTRO VEIKLA

AUKOS DR. J. BASANAVIČIAUS VARDO ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRUI

Kairys Antanas 10.000,—; Rastauskas Boleslovas 1.000,—; Pupelienė Katalina 1.000,—; Puzinas Antanas 1.000,—; Petrauskas Jonas 1.000,—; Rukšėnas Boleslovas 244,—; Karūžas Juozas 129,60; Petraitis Kazimieras 100,—; Jacas Juozas 100,—; „Lietuvos Aidai" Radio Valandėlė 80,—; Aglinskas Petras 62,50. Viso 14.716,10. Pasaun Leonas (U.S.A.) 1.471,—.

Iš viso gauta 16.187,10

Visiems aukotojams nuoširdžią padėką reiškia

L. Centro Valdyba

TEMPERLEY

PERRINKTA NAUJAM PERIJODUI ARLB TEMPERLEY APYLINKĖS VALDYBA

Sausio 25 d. įvykusiam ARLB Temperley Apylinkės visuotinam nariu susirinkime buvo perrinkta naujam perijodui buvusioji valdyba, kuri narių tarpe turi pilną pasitikėjimą. Tam pačiam laikotarpiui perrinkta ir Revisijos Komisija.

PADĖKA

St. Morkūnienei ir P. Povilaitienei už talkininkavimą ir p. p. Morkūnams už suteikimą patalpų susirinkimui nuoširdžiai dėkoja

A.L.B. Temperley Apylinkės Valdyba.

ROSARIO

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI ROSARIO MIESTE

Rosario lietuvių kolonija visu spartumu ruošiasi paminėti 40-tąją Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį. Oficialus minėjimas įvyks vasario 15 d. „Asociacion Industriales Panaderos" gražioje salėje, c. Mendoza 529, Rosario, 20 val. Tą pačią dieną bus padėtas vainikas prie San Martin paminklo, dalyvaujant lietuviams. Minėjime bus ir valdžios atstovai. Koncertinę dalį išpildo Rosario lietuvių choras, oktetas, tautinių šokių grupė, solistas Eduardas Klimas pritariant dviem gitaristams, garsi solistė, dvi baleto profesorės, šokyje Monikutė Senuėnaitė, pianistė Mirta Cardinaletti etc. Iš Bs. Aires atvykęs Kvirinas Runimas pastatys gyvą vaizdelį. Programa bus nepaprastai graži ir įvairi. Sekmadienį, vasario 16 d. iškilmingos Mišios, per kurias giedos Rosario lietuvių choras, o po Mišių iškilmingi pietūs. Per minėjimą gros orkestras „Estrellas Rojas". Nors karnavalų laikas, bet tikimasi susi laukti gausaus dalyvių skaičiaus. Minėjimą rengia visos organizacijos, vadovaujant, kolonijos kapelio nui kun. A. Kleivai.

— Kun. J. Margio pastangomis gerinama šv. Kazimiero lietuvių bažnyčios akustika. Darbai sparčiai eina pirmyn ir manoma į kelis mėnesius darbą užbaigti.

— Kun. A. Lubickas, kuris neseniai atvyko iš Portugalijos į Avellaneda, buvo apsilankęs Rosario mieste. Pabuvęs tris dienas vėl išvyko į Avellaneda, Aušros Vartų lietuvių parapiją.

— Rožė Elena Sabulytė baigusi Universidad Nacional del Litoral universitetą, medicinos fakultetą, gavo biochemijos daktarės laipsnį. Mokslus pradėjo 1951 m. Mokėsi Liceo Nacional de Señoritas „Bernardino Rivadavia". Linkėtina naujai daktarei daug sėkmės tolimesniame darbe.

BERNIUKŲ ATOSTOGOS VILLA DEL DIQUE

Paskutinė berniukų grupė grįžo iš Villa del Dique p. Stankūnų padovanotos vilos vasario pirmą dieną, kartu su atostogų vedėju kun. V. Palubinsku, ponu J. Gasiūnu ir šeimininke L. Jasinevičiene. Anksčiau buvo sugrįžę namo Kalainių šeima ir taip pat ponia Aleksienė su vienu berniuku.

Atostogos praėjo labai gerai, nors berniukų šiemet buvo kiek mažiau negu pernai. Šia proga norim tarti nuoširdų padėkos žodį poname Stankūnams, kurie nekartą mus automobiliu pavežino, dovanojo vaisių, o išleistuvėms ir skanią ančiukę padovanojo. Ponams Bukauskams, kurie mums pirmą asadą suruošė. Ponui Matulaičiui, kuris taip pat suruošė puikią asadą ežero saloje. Taip pat daug mums pasitarnavo Karo Laivyno Ministerijos vasaros kolonijos vadovybė, kuri kelius sykius mus kvietė į ekskursijas po ežerą su savo motorine valtim, ir taip pat mums patarnavo savo autobusu ir džipais. Iš suaugusiu žmonių atostogavo pas mus, be šeimininkų: L. Jasinevičienė ir T. Aleksienės, ponia M. Kalainienė su visais vaikais, iš Rosario ponas J. Gasiūnas, kun. Erberto Turri iš Buenos Aires (kun. Palubinsko kurso draugas). Dažnai lankėsi mūsų namuose Villa del Dique atostogaujantys inteligentai katalikai, daktarė Casella, advokatas Marandino, notaras Vergara, knygyno direktorius Galviño ir kiti prieteliai. Oras buvo labai geras, išskyrus tik kokią savaitę didelės drėgmės. Maudėmės beevik kasdien ežere, kopėm į kalnus, darėm ekskursijas po apylinkę, pėsti ir važiuoti, lankėm vietos lietuvius, turėjom kino, ir asado pietų, turėjom religijos ir lietuviškų pamokų, žaidėm indijonais, buvom apalnkyti ir trijų karalių, vienu žodžiu nebuvo nė laiko nuobodžiauti.

Dabar, saulės nudegę, pataisę sveikatą, prisimenam su ilgesiu gražiai praleistas dieneles, dėkojam Dievui už išgelbėjimą iš visokių pavojų kurie kartais pasitaiko atostogų metu, ir laukiam kitos vasaros gražioje Villa del Dique viloje.

V. P.

JIEŠKOMA

lietuvis LINOTIPISTAS ir MOKINYS prie linotipo ir kitų spaustuvės darbų. Kreiptis: „LAIKO" administracija, Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires.

PARDUODAMA

Nebrangiai pardnodamas geras amerikoniškos firmos, nedaug naudotas PIANINAS. Kreiptis: Lietuvių parapija, Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.

PARDUODAMAS

DIDELIS NAMAS

gražioje vietoje, Moreno mieste, netoli Av. San Miguel.

Kreiptis: Sra. Berta R. de Sabiño, Carlos Calvo 418, Buenos Aires.

T. E. 30 - 5307

ATSIGAIVINIMO IR MAUDYMOSI BASEINAS

„LIETUVA"

savininkai

Stanislovas ir Albertas Vercinskai, „La Salada" (už maudyklių parko) Nuvažiuoti: F.C. Belgrano, Colectivo 32, iš Pte. Alsina ir colectivos iš Liniers.

Atvykite su savo draugais maloniai praleisti laiką.

PARDUODU NAMĄ!

Viena kvadra nuo lietuviškos kolonijos CORDOBOJ. Keturi kambariai, dvi vonios įrengtos su šiltu vandeniu ir visais patogumais.

Teirautis pas O. Dobkevičių, Av. Gral. Mitre 1258, Villa Parque Caseros

PARDUODAMAS ŽEMĖS SKLYPAS V. Alsina, Callao y B. Rivadavia 8.66x43,30 mts. Kreiptis: Cuenca 5050, Cap. Fed. T. E. 53 - 2752.

MIELAS "LAIKO" SKAITYTOJAU, AR JAU UŽSIMOKĖJAI PRENUMERATĄ?

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS

Tel. 415591

Adr.: Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos

Įpėdin. Antano Šalčiūno

Juan B. Alberdi 925-31.

T. E. 60-2784.

ELEKTRICISTAS

- PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA

REMONTUOJAMA:

- ŠALDYTUVAI - HELADEROS,
- RASOMOSIOS,
- SKAIČIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir
- VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. ASAKA

Dirbtuvė-taller: MEXICO 766 Butas: MEXICO 950

T. E. 38 - 2950

Casa MUSKETAS

Parduoda

PLOKŠTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS

IŠNUOMUOJAMA PIJANINUS

T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

- OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 376, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

* MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikelionis Cosquin 5565, Villa Lugano.

FARMACIA "NENISKIS"

ANTONIA NENISKIS de GUTIERREZ

FARMACEUTICA

AV. SAN MARTIN 740

BURZACO

(Pdo. Ate. Brown)

30 metrų nuo Av. Espora, priešais col. San Vicente stotį.

KALBA LIETUVIŠKAI.

FOTO "REPORTER" — JŪSŲ PATARNAVIMUI.

Jei norite turėti geriausias sužiedotuvių, vestuvių, gimtadienių ir kitų švenčių foto nuotraukas, kreipkitės į FOTO „REPORTER", kur fotografas -profesionalas yra pasiruošęs Jums greitai ir gerai patarnauti. Visi foto darbai atliekami savoje laboratorijoje.

L. KANČAUSKO,

FOTO „REPORTER",

c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią).

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBAI.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 68 - 7208

ALBERTO E. TIMINSKAS

"COCHERIA"

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro kelionės į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.

AV. PAVON 11070 Temperley F.C.N.G.R. — T. E. 243 - 5654 — Sucursal BALCARCE 510 Lomas de Zamora

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435

Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 8 iki 15 metų už 9%.

* MOTERŲ GROŽIO SALIONAS IR KIRPYKLA „HENRY". Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

V. RAMANAUSKAS

RADIO TECHNIKAS

mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.

POLA 289, Buenos Aires

T. E. 64 - 4154

TEXTIL BRAŽĖNAS

Lietuvių audimo fabrikas.

Tucuman 3718

Monte Chingolo 4 de Junio

Jaunosios ir kūmos pasisiūkit suknias (ajuar) pas Profesorę ONĄ BALNAITYTĘ,

c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud.

SINGER SISTEMA

* „PENSION LITUANA", sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie šavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* „LIETUVA" Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* KIRPYKLA "OLGA" — Ilgaisiūkis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškomis mašinomis ir naujais metodais. Priimama mokinės —

Olga Jasiulytė - Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85.

Imprenta de "LAIKAS" Mendoza 2280 * Avellaneda

Buenos Aires — Avellaneda

NUOAIKINGAS MARYTĖS ČIKŠTAITĖS GIMTADIENIS

Sausio 25 d., kolonijai pažįstama jaunuolė Marytė Alda Čikštaitė atšventė 15 m. gimtadienį. Tėveliai — Vanda Katinaitė ir Jonas Čikštai namuose surengė iškilmingas vaišes, kuriose dalyvavo Rosario lietuvių kolonijos kapelionas ir Marytės draugas kun. A. Kleiva, MIC, krikšto tėvai: Elena Marcinkevičienė, E. Vanagienė, Konstantinas Lapinskas, Stasys Katinas, sutvirtinimo motina B. Auštrienė ir didelė daugybė rinktinės publikos. Apie 100 lietuviško jaunimo ir apie tiek suaugusių sveikino simpatišką jaunuolę gimtadienio proga, įteikdami labai vertingas dovanas ir linkėdadami gražaus, linksmo ir laimingo gyvenimo. Be dviejų šimtų šventės dalyvių Marytė gavo dar daugybę sveikinimų iš visų Argentinos vietų. Vieni sveikino iš Kordobos, kiti iš Montevideo, treti iš Mar del Platos, Pampos, Bariloche, Mirą Mar, San Clemente. Visa tai liudijo, kad buvo nepaprastas gimtadienis, bet mergaitės, kurią visi mylėjo.

A. Klevelis.

IŠVYKO Į JAV

Š. m. vasario mėn. 1-ją dieną iš Ezeiza aerodromo lėktuvu išskrido Seselė M. Kamila (Marijona Padelsikis). Ji į Argentiną atvyko 31-ją d. spalių mėn. 1943 metais ir ėjo šeimininkės pareigas. Be to nuo 1955 metų mokino vaikučius bendrai ir pavieniai anglų kalbos, ir prie to dar puošė, tvarkė ir prižiūrėjo altorius bažnyčioje.

Seselė yra kilusi iš Minersville, Pa. Ten baigusi pradžios mokyklą įstojo į vienuolyną pas Ses. Kazimierietes 1930 metais kur toliau tesė mokslus Šv. Kazimiero Akademijoje.

Paskirta darbuotis naujoje Akademijoje „Villa Joseph Maria Academy", Newtown, Pa. Apleido Avellanedos Seselių namą, kad įvygdžius Apvaizdos valią.

Su Sesele M. Kamila drauge išskrido aštuoniolikmetė Juana Nilda Varnauskaitė, kuri yra baigusi „Escuela Normal No. 4" ir jausdama norą mokytis, išvažiavo tęsti mokslus į Chicagą. Juanos Nildos tėveliai yra Emilija Jokubaitė ir Kazimieras Varanauskai, gyvenę Florestoj, Cap. Fed.

Linkime geros sekmės abiem nau josiose vietose.

APLEIDŽIA ARGENTINA

J. Babušis su žmona ir sūnumi Sigitu, kuris buvo pradėjęs studijuti La Platos universitete, vasario 12 d., 1958, iš Ezeiza aerodromo išskrenda į Š. Ameriką pas sūnų, kuris prieš kelis metus išvykęs studijuoja Chicagoje, technikos fakultete. J. Babušis Kaune yra baigęs meno aukšt. mokyklą. Po paskutinio karo, atvykęs į Mar del Plata, vertėsi dažymu. Jo asmeniškų paveikslų galima matyti liet. parapijos muziejuje, Avellanedoje.

Lietuvių kolonija linki menininko šeimai gražiai įsikūrti Š. Amerikoj ir savo specialybės kūriniais garsinti Lietuvos vardą.

BUVO GRAŽI IŠKYLA

Sausio 26 d., 1958, saulei maloniai šviečiant ir kepinant saulei per visą dieną, Punta Larą plaže, Klubas „Vytis" turėjo gegužinę (picnic), kurioje dalyvavo labai daug žmonių. Ten, taip pat, su sunkvežimiu buvo atvažiavę iš Berisso „Mindaugo" draugijos nariai su draugais.

Tarp įvairių pasilinksminimų, labiausiai dalyviams patiko vadinamas „romper la piñata" ir taip pat „cinchada". Pasirodė, kad Berisso vyrukai stipresni — deja — už mūsiškius.

„Vyties" komisija širdingai dėkoja visiems dalyvavusiems ir ypatingai tiems, kurie, vienokiu ar kitokiu būdu prie gegužinės pasisekimo prisidėjo.

Šia proga, taip pat pranešame visiems „Vyčio" nariams ir prieteliams, kad vasario mėn. 16 — 18 dienomis bus tradicinis „Vyčio" Klubo rengiamas šokių karnavalas Lietuvių Salės kieme ir pačioje salėje.

PAGRĮSTAS NUSISTEBĖJIMAS

Aplankant Fiorito ligoninėj vėžiu sergantį ir paskutines dienas begyvenantį tautietį, seselė slaugė nusistebėjusi išsitarė: „Kas yra, kad lenkai, rusai, ukrainiečiai ir li... (nebaigė žodžio, nes lankytojas buvo lietuvis) yra dažni girtuokliai, pražudantieji savo gyvenimą?" Nebuvo kas atsakyti, o tik apgailėti nelaiminguosius, alkoholio ir vėžio aukas, žudančias save, savo šeimą ir žeminančius savo tėvynę.

Lankytojas.

— **Kazimieras Žilinskas** su savo žmona iš Los Angeles California, lankėsi pas savo seseris Argentinoje. Ilgėliau pavieešėjęs pas K. Daratienienė, š. m. vasario mėn. 6 dieną išvyko į Šiaurės Ameriką.

— **Kun. Kazimieras Černiauskas** MIC, atvykęs vasario 4-ją dieną aplankė savo geruosius prietelius ir draugus ir su p. Kazimieru Šulniu 6-ją d. išvyko sveikatai atgauti keliom savaitėm į Montevideo.

— **Avellanedos parapijos klebonas, kun. Jonas Duoba MIC**, su gausiu būriu iš Buenos Aires ir apylinkių vasarotojais, sausio mėn. 31 d. išvyko į Villa del Dique kapelionauti.

GERB. „LAIKO SKAITYTOJAMS pranešame, kad sekantis „Laiko" numeris, dėl spaustuvės personalo atostogų, išeis tik kovo mėn. pirmomis dienomis.

„LAIKO" REDAKCIJA.

MIELAS TAUTIETI

Matydamas žūtbūtinę kovą tarp tiesos ir melo, tarp viso kas kilnu ir bloga, tarp mūsų tėvynės ir jos priešų... neabejodamas stok į garbingų kovotojų eiles. Tiesa vieną kartą laimės ir nebus užmiršta nė vienas prakaito lašelis, nė mažiausia auka.

„LAIKAS" šią kovą vedė ir ves. *Paremdamas LAIKO Spaustuvės Statybos vajų paremsi šią garbingą kovą.*

„Mindaugo" draugija rušia 40 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo

MINĖJIMĄ

13 Sekmadienį, vasario 16 d. 10 val. *Šv. MIŠIOS* Maria Auxiliadora bažnyčioje už laisvės kovotojus gyvus ir mirusius;

2) „ „ 12 val. *BENDRI PIETŪS* draugijos patalpose, Napoles 4260, Berisso;

3) „ „ 19 val. *MINĖJIMO AKTAS* draugijos patalpose, Napoles 4260, Berisso.

Draugija kviečia visus Berisiečius kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

„Mindaugo" D-jos Valdyba ir rengėjai.

NAUJI „LAIKO" RĖMĖJAI

(Neskaitant prenumeratų)

$ 100 — Kajatonas Kraujalis
„ 100 — Pranciškus Liukšas
„ 50 — Jonas Petranskas
„ 50 — Leonardas Sruoga
„ 50 — Ona Žukienė
„ 50 — Konstantinas Murauskas
„ 50 — Izidorius Pipinys
$ 9 urug. — Elena Navickienė
„ 5 urug. — Martinas Petrušis
„ 5 urug. — Jonas Paskus
$ 30 — Emilia Vaštarienė
„ 30 — Juozas Kanapinskas
„ 20 — Mykolas Kuprevičius
„ 30 — Ona Černeckienė
„ 20 — Stanislovas Vasiūna
„ 20 — Emilia Valentinas
„ 20 — Tomas Žebrauskas
„ 20 — Anelė Bakutienė
„ 10 — Leonora Klisner
„ 10 — J. Laurinaitis
„ 10 — Konstancija Stankevičienė

Visiems Rėmėjams ir užsimokėjusiems prenumeratą nuoširdžiai dėkoja

„Laiko" Administracija.

PADĖKA

J. Babušiui ir jo šeimai, išvykstant į Š. Ameriką, padovanojusiems savo lietuvišką knyginėlį parapijos bibliotekai, nuoširdžiai dėkoja.

Knygyno Vedėjas.

PADĖKA

P. Pranciškui Baltakiui ir pp. Rimkevičiams veltui taisiusiems „kamjonėtą", nuoširdus ačiū

Parapijos klebonas.

PADĖKA

Netekus mylimojo brolio Albino, Šventosios Cicilijos Chorui ir visiems man reiškusiems užuojautą nuoširdžiai dėkoju

Balys Gokas.

VIEŠA PADĖKA

Visiems ruošėjams ir prisidėjusiems prie vaišių kun. J. Jakaičio, M. Jodkos ir A. Lubicko atvykimo proga, nuoširdžiai dėkoja

Parapijos klebonas.

PADĖKA

Antanui Rinkevičiui už pagamintus asadui kepti padėklius, kuriuos jis padarė veltui, nuoširdžią padėką reiškia

L. Centro Valdyba

— **Kovo mėn. 1-ją dieną, „Mindaugo" draugijos jaunimas ruošia Karnavalų šokius ir kviečia visą jaunimą dalyvauti.**

Rengėjai.

— **„Mindaugo" draugijos naujieji pensininkai** (išsikubiliavo): Pablo Razanskas, Enrique Visbickas, P. Jančis, J. Telmontas, Ona Stundzienė ir A. Virbickas.

Berisietis.

PAIEŠKOJIMAS

Ieškomas **Feliksas Beinoravičius** sūnus Albino, gimęs 1900 ar 1901 metais, kadaise gyvenęs Buenos Aires ir turėjęs su p. Kučinsku baldų dirbtuvę. Ieško jo sesuo Stasė Beinoravičiūtė - Kekienė, gyvenanti Šiaulių mieste, Sodo g-vė Nr. 2 but. 3.

Žinantieji jo likimą yra prašomi pranešti poniai Antaninai Strockienei — Gureckaitei, Curupayti 3456, Valentin Alsina, Bs. As., ar jo seserei LTSR.

—o—

— **Š. m. vasario mėn. 4 dieną Mykolas Galeckas** su savo žmona **Marija Čadaite - Galeckiene**, atšventė savo 30-ties metų sutuoktuvių sukaktį. Duok Dieve, sulaukti auksinio vedybų jubiliejaus.

— **Žinoma „Birutiečių"** veikėja bei aktyvioji narė **Marija Šantarienė**, keletos dienų tarpe, gavo antrą liūdną žinią iš Lietuvos, kad tenai sausio 12-tą, 1958, mirė jos motina **Katarina Bandonytė - Širvienė**. Palaidota Siesikų parapijos kapinėse. Tebūna jai lengva mielosios tėviškėlės žemelė.

— **Konstancija Meškauskienė** buvo sulaužiusi koją, išgulėjusi virš mėnesio laiko sugipsuota, baigia sveikti artimųjų tarpe.

— **Anatolijus Grišonas** su šeima praleidė mėnesį laiko tostogų Ibicuy salose, grįžta į Montevideo.

— **Emilia Vilutienė** su dukra mokytoja **Elba** iš Blanqeuar (Pampa) įvairiais reikalais lankėsi Bs. Aires. Ta proga aplankė lietuvių Aušros Vartų šventovę, „Laiko" įstaigas, sutvarkydama prenumeratą. Ta proga susitiko su jaunystės draugais.

LAIKAS

PATRIJOTINIO RELIGINIO TURINIO LAIKRAŠTIS

Redaguoja: REDAKCINĖ KOMISIJA. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams $ 50.—, pusm. $ 27.—, vienas nr. $ 2.— Urugvajuje met. 6 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XI METAI — Nr. 208 — 12 DE FEBRERO

Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybu

RUOŠIA

40 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo

MINĖJIMĄ.

1. — Šeštadienį, Vasario 15 d. 21 val. numatomas spaudos atstovų priėmimas Argentinos Laikraštininkų S-gos patalpose.

2. — Vasario 16 Dienos iškilmės pradedamos pamaldomis Lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje, Avellanedoje 10:30 val. Pamaldas laikys Vysk. Bollatti. — Po pamaldų 15 val. uždedamas Lietuvių kolonijos Argentinoje vardu vainikas prie San Martin paminklo.

Visos lietuviškos organizacijos prašomos šiose pamaldose dalyvauti su savomis vėliavomis ir tautiniais rūbais arba uniformomis.

3. — Minėjimo Aktas įvyks *Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centro* naujai statomuose rūmuose, c. Tabare 6950, Vila Lugano, Buenos Aires.

Programoje: Trumpa oficialioji dalis ir meninė programa, kurią atliks įvairūs meno vienetai.

Visus lietuvius ir organizacijas kviečiame kuo skaitlingiausiai šoje didingoje mūsų Tautnėje Šventėje dalyvauti. Parodykime svetimtaučiams savo patriotinį susipratimą ir kultūringumą.

ALOST Prezidiumas

SUSIPAŽINIMO POBŪVIS

Vasario mėn. 2-ji diena Lietuvių Salėje po vakarinių šv. Mišių buvo sutraukusi gausų būrį tautiečių į „susipažinimo pobūvį", kurį atidaręs ir pirmutinį žodį taręs beeinąs parapijos klebono pareigas mylimas kun. Vitas Šimanskis, visą vadovavimą pavedė ponui agronomui Antanui Šantarui. Gabusis dirigentas labai nuotaikingoj formoj iškvietė, stačiai sakant išprovokavo gausų būrį kalbėtojų. Ypač reikšdami nuoširdžią pagarbą, padėką bei meilę savo lietuvių bendruomenės — parapijos kūrėjui, daugelio bažnyčių tiek Amerikoj, tiek Argentinoj statytojui ir jų aprūpintojui Did. Gerbiamam kun. Jonui Jakaičiui, Gyvojo Rožančiaus vardu kalbėjo ponia Elena Buzienė, šv. Cecilios choro vardu — p. K. Misiūnas, Skautų vardu p. inž. St. Babronis, Hurlingham Lietuvių Bendruomenės vardu p. Juozas Kanapinskas, o nuo Birutiečių Dr-jos didžiulę puokštę puikiausių gėlių kun. J. Jakaičiui įteikė p-lė Viktorija Bagdonaitė, kuri nors ir čia gimusi, bet lietuviškai gražiai išmokusi laisvai išreikšti savo mintis. Prie gėlėmis ir valgiais išpuoštų stalų skambėjo lietuviškos sutartinės ir žavaus ponios Onos Deveikienės balso solo. Be to telefonu sveikino p. Barsanti su šeima ir buvo p. agr. A. Šantaro paskaitytas Argentinos Lietuvių Bendruomenės sveikinimas. Į sveikinimus atsakė kun. M. Jodka, kun. A. Lubickas ir ilgiausiai ir nuoširdžiausiai — nenuilstamasis entuziastas kun. J. Jakaitis.

Dalyvavęs.

Dr. J. Basanavičiaus vardo Villa Lugano LIETUVIŲ CENTRAS

TABARE 6950 — VILLA LUGANO — CAPITAL

š. m. vasario 15, 17, 18 ir kovo 1 ir 2 dienomis

rengia

KARNAVALŲ ŠOKIUS.

ŠOKIAMS GROS RINKTINĖ PLOKŠTELIŲ MUZIKA

KARNAVALŲ METU BUS DAUG ĮVAIRENYBIŲ.

Už gražiausius kostiumus bus skiriamos dovanos ir teikiamos premijos.

Kviečiame visus atsilankyti ir linksmai praleisti karnavalus.

PELNAS SKIRIAMAS STATYBOS FONDO NAUDAI

Visuomeninis ir Kultūrinis Klubas „VYTIS"

RUOŠIA DIDINGUS 1958 METŲ

KARNAVALO ŠOKIUS

ŠIŲ METŲ VASARIO MĖN. 15 — 18 DIENOMIS

Lietuvių Salės kieme ir pačioje salėje, Brasil 835 Avellaneda.

PRADŽIA 20,30 VAL.

Bus „prizai" ir „al cotillon", bus renkamos Karnavalų princesės bei karalienės, kurios gaus vertingas premijas.

Kas nori malonioje bei kultūringoje aplinkoje praleisti KARNAVALUS, tas būtinai dalyvauja „VYČIO" rengiamuose ŠOKIUOSE.

Maloniai kviečia — *Klubo Valdyba.*